

IZ NAŠIH ENOT

Slovenska vojska na vaji Takojšen odgovor

SPREMLJAMO

Voditelji držav članic zavezništva
na Natovem vrhu v Haagu

Marko Pišlar

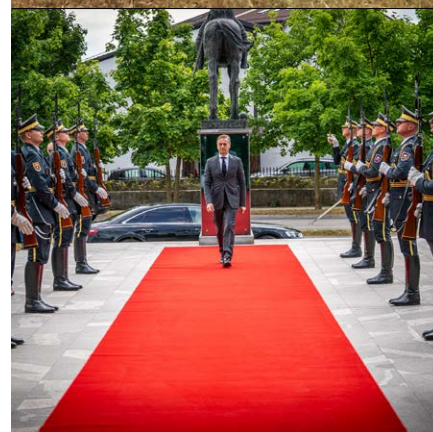
VODITELJI ČLANIC ZA TRDNEJŠI IN PRAVIČNEJŠI NATO

Voditelji držav članic zavezništva so se v preteklih dneh srečali na dvodnevnem vrhunskem zasedanju Nata v Haagu na Nizozemskem. Srečanje se bo v zgodovino zavezništva zapisalo predvsem zaradi skupnega dogovora o znatnem povečanju sredstev za obrambo, ki jih narekujejo vedno večje spremembe v mednarodnem varnostnem okolju. Ruska agresija na Ukrajino je povzročila nova varnostna tveganja, ki se vse bolj kažejo tudi v varnosti zavezništva, saj neposredne ruske grožnje svetovni varnosti predstavljajo resen razlog za zaskrbljenost. Prav tako tudi tesne ruske vezi z njenimi zaveznicami – Severno Korejo, Iranom, Kitajsko in Belorusijo. Vse grožnje se v praksi neposredno kažejo v povečanih hibridnih aktivnostih, kibernetičnih napadih, grožnjah kritični infrastrukturi in pospešenem širjenju dezinformacij.

K povečanju obrambnih izdatkov Slovenijo zavezuje tudi nova Resolucija o splošnem dolgoročnem programu razvoja in opremljanja Slovenske vojske do leta 2040, ki jo je nedavno potrdil državni zbor. Dokument predvideva vsebinsko in časovno ambicioznejši načrt uresničevanja dolgoročnih ciljev razvoja Slovenske vojske ter vzpostavitev obrambnih zmogljivosti Slovenije, pri čemer je eden izmed glavnih poudarkov postopno zviševanje obrambnih izdatkov na tri odstotke bruto domačega proizvoda do leta 2030. Poleg povečanja finančnih sredstev za obrambne namene nova resolucija predvideva tudi krepitev obsega Slovenske vojske – tako v okviru stalne sestave kot dopolnilnih sil, ki bodo v okviru prostorskih sil organizirane po teritorialnem načelu za obrambo nacionalnega ozemlja.

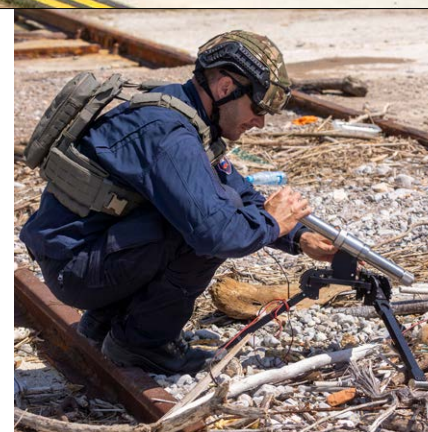
FOTO Marko Pišlar

8

ČESTITKE PRIPADNIKOM NA MISIJAH

Poveljniki kontingentov na misijah poročali po audio-video konferenci

20

SLOVENSKI IN NEMŠKI POTAPLJAČI NA VAJI HOBOTNICA

Skupno urjenje slovenskih in nemških protiminskih potapljačev

34

V CERKLJAH NA OGLED ZAVEZNIŠKI LETALNIKI

Vojašnica Jerneja Molana odprla vrata za obiskovalce

13

V SLOVENIJI ŽE DVANAJSTI JADRANSKI UDAR

Urjenje kontrolorjev združenih ognjev podprla zavezniška letala

22

USPOSABLJANJE VOJAŠKIH KRIMINALISTOV BIH V SLOVENIJI

Slovenske izkušnje in znanje bosanskim kolegom

42

BRATA SOVIČ POGOSTO SKUPAJ V ZRAKU

Navdušuje ju vojska in ljubezen do letalstva

18

SLOVENSKA VOJSKA NA MEDNARODNI VAJI NA HRVAŠKEM

Slovenska artilerija in enota za JRKBO na vaji Takojšen odgovor

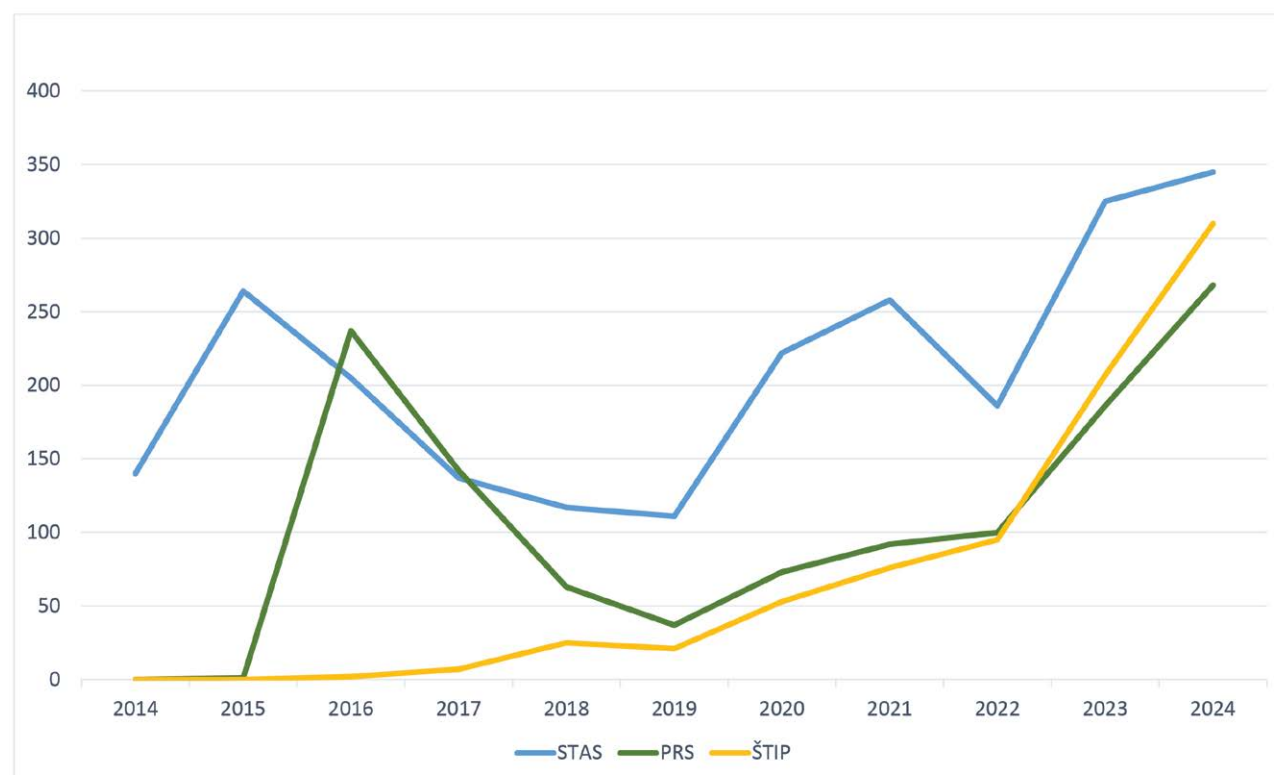

29

NA VAJI LETALSKE NESREČE PREIGRAVALI SCENARIJ PADCA DRONA

Preiskovalci letalskih nesreč na vaji Zlomljeno krilo

RESOLUCIJA BO ZAČRTALA POT RAZVOJA IN KREPILA ODPORNOST

BESEDILO Marko Pišlar
GRAFIKA MO

Prikaz pridobivanja kadra
za stalno sestavo, pogodbeno
rezervo in štipendiranje

Državni zbor Republike Slovenije je 12. junija sprejel Resolucijo o splošnem dolgoročnem programu razvoja in opremljanja Slovenske vojske do leta 2040. To je najvišji razvojno-usmerjevalni in dolgoročni planski dokument, s katerim bosta načrtovana razvoj in opremljanje Slovenske vojske, da bo sposobna opravljati vse z zakonom določene naloge, zagotavljati ustrezne sile in zmogljivosti ter pripravljena za uresničevanje nacionalnih interesov in ciljev na obrambnem področju. Pomembni razlogi za pripravo nove resolucije so spremenjene varnostne okoliščine v svetu ter potreba in namera po čim hitrejši ter ambicioznejši ravni vlaganja v obrambo in krepitev odpornosti, s čimer se bo na obrambnem področju zmanjšal zaostanek, ki je posledica nezadostnih vlaganj v preteklem desetletju.

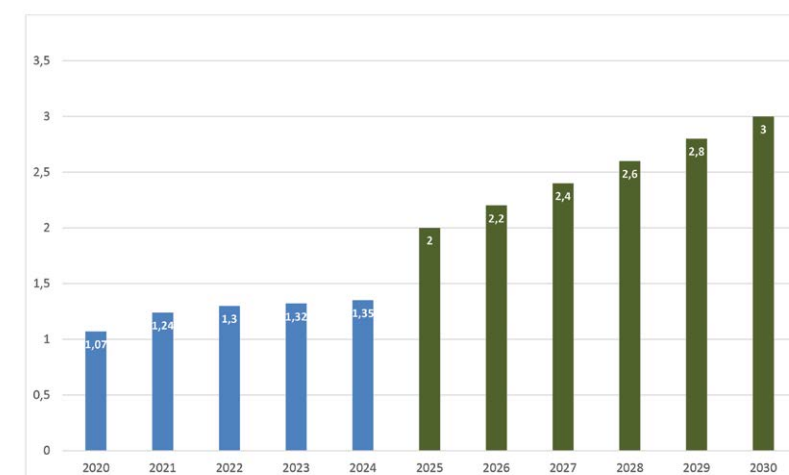
Državni zbor je sicer že marca 2023 sprejel Resolucijo o splošnem dolgoročnem programu razvoja in opremljanja Slovenske vojske do leta 2040. Od takrat je vlada sprejela novo Obrambno strategijo Republike Slovenije, Vojaško strategijo Republike Slovenije in Strategijo civilne obrambe Republike Slovenije. Zato je državni zbor junija 2025 sprejel novo oziroma nadgrajeno resolucijo.

Državni sekretar na Ministrstvu za obrambo Boštjan Pavlin je pojasnil, da je resolucija nastala predvsem zaradi spremenjenega mednarodnega varnostnega okolja, zlasti po začetku vojne v Ukrajini. Poudaril je, da so v zadnjem obdobju na treh vajah kriznega odzivanja in upravljanja, med katerimi je bila zelo pomembna nacionalna vaja Odpornost 2024, ugotovili, kaj je na obrambnem področju treba spremeniti oziroma izboljšati ter kako okrepiti odpornost države za njeno delovanje v kriznih razmerah, izrednem stanju ali v vojni. Spremenjen je že proces

pridobivanja kadra za Slovensko vojsko, ki daje izjemne rezultate, prav tako je zagotovljeno naraščanje denarnih sredstev za obrambo, kar se kaže predvsem v opremljanju Slovenske vojske z glavno opremo. Državni sekretar je izpostavil, da mora temu slediti tudi sprememba zavedanja zaposlenih v obrambnem sistemu – ti morajo razumeti, da niso le javni uslužbenci, temveč da delajo na obrambnem področju. Pri novi resoluciji sta bistvena kadrovska raven ambicij in finančni vidik. Predlog nove resolucije sledi mednarodnim trendom ter predvideva vsebinsko in časovno ambicioznejše uresničevanje dolgoročnih ciljev razvoja ter vzpostavitev glavnih zmogljivosti Slovenske vojske in prostorskih sil. Pri tem je eden glavnih poudarkov hitrejša in ambicioznejša časovnica doseganja obrambnih izdatkov, saj bomo že leta 2025 dosegli dva odstotka bruto domačega proizvoda. Nato bomo postopoma, za 0,2 odstotka na leto, dvigovali delež obrambnih sredstev – leta 2026 na 2,2 odstotka, leta 2027 na 2,4 odstotka, leta 2028 na 2,6 odstotka, leta 2029 na 2,8 odstotka, leta 2030 pa bomo dosegli tri odstotke bruto domačega proizvoda in na tej višini predvidoma ostali do konca dolgoročnega razvojnega obdobja. Glavna področja v Republiki Sloveniji so doseganje ciljev zmogljivosti, opremljanje prostorskih sil, zagotavljanje pogojev za vojaško mobilnost skozi Republik Slovenijo ter druge obrambne potrebe, kot so na primer kibernetska varnost in naložbe za povečanje odpornosti bolnišnične infrastrukture ob morebitnih kriznih razmerah.

V okviru sprejete Natove zaveze o petih odstotkih obrambnih izdatkov bo del sredstev namenjen dvigu odpornosti države in družbe, vključno z razvojem slovenske obrambne industrije, gradnjo zaklonišč in izboljšanjem zaklanjanja državljanov. Dosežen dogovor je dovolj fleksibilen, saj državam članicam zavezništva omogoča, da obrambne izdatke usmerjajo tudi v zmogljivosti širše in dvojne uporabe.

Boštjan Pavlin je poudaril pomen kontinuirane zagotovitve finančnih sredstev za doseganje ciljev zmogljivosti, prav tako pa tudi za naraščanje prostorskih sil, ki jih bomo oblikovali v obdobju, ki ga zajema sprejeta resolucija. Pomemben vidik resolucije torej zadeva tudi kadre. Obseg Slovenske vojske v mirnodobnem času bo do 10.000 pripadnikov stalne sestave, dodatno pa je načrtovana tudi razširitev do 30.000 pripadnikov rezervne sestave v okviru prostorskih sil, ki bodo po vzoru Teritorialne obrambe organizirane po teritorialnem načelu in bodo namenjene obrambi domovine. Pogoj za uresničitev tega cilja je sprememba Zakona o vojaški dolžnosti, ki se spreminja poleg Zakona

o službi v Slovenski vojski.

V novi resoluciji je poudarjen tudi pomen zmogljivosti dvojne rabe, ki bodo koristile tako Slovenski vojski kot civilni družbi. »Pomembno je zavedanje, da čez Slovenijo potekajo pomembni mobilnostni koridorji,« je poudaril Pavlin. Na teh koridorjih so načrtovane naložbe v infrastrukturo, vojaško mobilnost in zagotavljanje vojaških medicinskih zmogljivosti. Novost v resoluciji je tudi celosten oziroma vsevladni pristop h krepitvi odpornosti družbe, ki vključuje tako vojaške kot civilne strukture. »Na lanski nacionalni vaji Odpornost smo ugotovili preveliko odvisnost Slovenije od uvoza in dobavnih verig tujih gospodarskih družb,« je dejal Pavlin. V resoluciji je zato opredeljeno, da pripravljena strategija slovenske obrambne industrije ne bo usmerjena samo v proizvodnjo orožja, temveč v izdelavo izdelkov za širše področje obrambe – kot so prehrana, oblačila in druge življenjske potrebščine. S to strategijo bodo odpravljene tudi pomanjkljivosti, ki jih je pokazala nacionalna vaja Odpornost ali so se pojavile med epidemijo covida-19. V sodelovanju z drugimi resorji, nosilci opredeljenih področjih odpornosti, bo pripravljena tudi strategija odpornosti.

Boštjan Pavlin je še dodal, da je sprejem resolucije mejnik, ki bo tlakoval pot nadaljnjim korakom. Treba bo spremeniti še nekatere druge normative akte na področju razvoja, modernizacije in opremljanja ter obrambnega načrtovanja na državni ravni, hkrati pa bo treba v obrambno načrtovanje vključiti tudi lokalne skupnosti. Temeljni izhodiščni dokument pa bo srednjeročni obrambni program, ki bo pripravljen jeseni.

Prikaz rasti obrambnih
izdatkov v odstotkih BDP
do leta 2030

NATOV VRH POTRDIL ZAVEZANOST H KOLEKTIVNI OBRAMBI

BESEDILO Marko Pišlar
FOTO Nato

Voditelji držav članic zavezništva so se 24. in 25. junija sestali na vrhunskem zasedanju v Haagu na Nizozemskem. Države članice zavezništva so se v skupni deklaraciji zavezale, da bodo do leta 2035 povečale obrambne izdatke na skupno pet odstotkov bruto domačega proizvoda, s čimer so znova potrdile zaveznanost h kolektivni obrambi, kot jo določa 5. člen Severnoatlantske pogodbe. V slovenski delegaciji, ki jo je vodil predsednik vlade dr. Robert Golob, sta bila tudi zunanja ministrica Tanja Fajon in obrambni minister mag. Borut Sajovic.

V ospredju zavezniškega srečanja je bilo nadaljevanje največje prilagoditve sistema kolektivne obrambe v zadnjih desetletjih. Temelji te prilagoditve so izvršljivi načrti in večdomenske sile za obrambo in odvracanje, pri čemer pristop do odvracanja in obrambe temelji na konceptu odvracanja in obrambe v evro-atlantskem zavezništvu.

Slovenijo je na vrhu voditelj v Haagu zastopal premier dr. Robert Golob.

POUDAREK NA OBRAMBNIH IZDATKIH IN PRAVIČNI DELITEV BREMEN

Glavni poudarek Natovega vrha voditelji članic v Haagu, ki je potekal tudi v formatih zasedanja obrambnih in zunanjih ministrov, je bil na obrambnih izdatkih in konceptu pravične delitve bremen. Tudi Slovenija se zaveda izzivov in groženj, ki izhajajo iz bistveno spremenjenega mednarodnega varnostnega okolja, ter pomembnosti izpolnjevanja pravičnega deleža skupnega bremena v zavezništvu. To vključuje tudi doseganje dogovorjene ravni obrambnih izdatkov, pravočasno in celovito vzpostavitev zahtevanih vojaških zmogljivosti ter različne operativne prispevke. Predlog nove zaveze, zapisane v skupni deklaraciji z vrha, predvideva dvig obrambnih izdatkov na pet odstotkov bruto domačega proizvoda do leta 2035. Zaveza temelji na dveh vzajemno podpornih stebrih. Prvi steber, ki predstavlja 3,5 odstotka sredstev bruto domačega proizvoda na leto, bo namenjen izdatkom za jedrne obrambne potrebe po že definirani zavezniški metodologiji. Drugi steber, ki predstavlja 1,5 odstotka sredstev bruto domačega proizvoda, pa bo namenjen širšim naložbam, povezanim z obrambo in varnostjo. To so izdatki za zaščito kritične infrastrukture in omrežij, civilno pripravljenost in odpornost ter obrambne inovacije za krepitev obrambne industrijske baze.

PREMIER GOLOB: EDINA SPREJETA ZAVEZA ZA SLOVENIJO JE ŽE SPREJETA RESOLUCIJA

Slovenija je v zadnjih letih znatno povečala obrambna sredstva. Nova Resolucija o splošnem dolgoročnem programu razvoja in opremljanja Slovenske vojske do leta 2040 med drugim vključuje ambicioznejšo projekcijo obrambnih izdatkov. Ti naj bi leta 2025 dosegli dva odstotka, nato pa se postopoma povečevali na tri odstotke bruto domačega proizvoda do leta 2030. Slovenija že več let izpolnjuje kriterij, da se petina skupnih obrambnih izdatkov nameni za investicije v glavno opremo, dva odstotka pa za raziskave, razvoj in inovacije. Voditelji držav članic zavezništva so se strinjali, da so predvidene naložbe nujne za spopadanje z varnostnimi izzivi, pri čemer so kot dolgoročno grožnjo za severnoatlantsko varnost navedli Rusijo in trajno grožnjo terorizma. Napredek pri doseganju nove zaveze

glede višine izdatkov bodo preverili leta 2029. Vodja slovenske delegacije predsednik vlade Robert Golob je po srečanju dejal, da je edina že sprejeta zaveza za Slovenijo že sprejeta Resolucija o splošnem dolgoročnem programu razvoja in opremljanja Slovenske vojske do leta 2040, ki jo je 12. junija potrdil državni zbor. Ta določa, da bomo letos za obrambne izdatke namenili dva odstotka bruto domačega proizvoda. Sredstva se bodo nato postopoma dvigovala po 0,2 odstotka na leto do leta 2030, ko bo Slovenija dosegla tri odstotke bruto domačega proizvoda za obrambne namene, skladno z Natovo metodologijo iz leta 2018. Premier Golob se je ob tem zahvalil ekipi Stalnega predstavništva Republike Slovenije pri Natu in Ministrstva za obrambo, saj se je preteklih tednih v tajnosti trdo pogajala za slovenska stališča. Ocenil je, da sprejeta deklaracija koristi Sloveniji. Golob je dodal, da je slovenski strani skupaj z nekaterimi drugimi državami, kot so Združeno kraljestvo, Belgija, Španija, Italija, uspelo vnesti v deklaracijo takšne popravke in varovalke, na katere smo lahko upravičeno ponosni. Ob koncu je poudaril, da varnost ni samo orožje, temveč da nas k temu,

da popolnoma prilagodimo preostale družbene podсистeme, ne nazadnje sili tudi podnebna kriza.

NADALJNJA PODPORA UKRAJINI

Voditelji držav članic zavezništva so na vrhu v Haagu znova potrdili zaveznanost kolektivni obrambi iz 5. člena Washingtonske pogodbe – da je napad na eno članico napad na vse. V deklaraciji so vnovič potrdili tudi nadaljnjo podporo Ukrajini, pri čemer sta poudarjeni zagotavljanje njene obrambne sposobnosti in preprečevanje nadaljnje ruske agresije. Niso pa govorili o morebitnem prihodnjem ukrajinskem članstvu v severnoatlantskem zavezništvu, ki so ga omenjale nekatere pretekle resolucije, sprejete na vrhunskih zasedanjih zavezništva. Natov generalni sekretar Mark Rutte je po srečanju voditelj dejal, da so zaveznice sprejele pomembne zaveze v odziv na resne grožnje ter tako postavile temelje za močnejši, pravičnejši in smrtonosnejši Nato. Dodal je, da bo Nato ne glede na izzive, kot so Rusija, terorizem, kibernetični napadi, sabotaže ali strateško tekmovalstvo, ostal pripravljen in sposoben braniti vsak centimeter zavezniškega ozemlja ter zagotavljati svobodo in varnost za milijardo svojih ljudi.

V okviru zavezniškega vrha je potekala tudi delovna večerja Severnoatlantskega sveta v formatu obrambnih ministrov, ki se je je udeležil obrambni minister mag. Borut Sajovic. Pogovori obrambnih ministrov članic Nata so se nanašali na uresničevanje ciljev zmogljivosti 2025 in novi investicijski načrt zavezništva, ki bo zagotovil potrebne sile in zmogljivosti v podporo obrambnim načrtom. Ministri so izmenjali tudi stališča o možnostih sodelovanja na področju obrambne industrije znotraj zavezništva ter o hitrejšem vključevanju novih tehnologij in inovacij.

Delovnega srečanja Severnoatlantskega sveta v formatu obrambnih ministrov se je udeležil minister Sajovic.

ČESTITKE PRIPADNIKOM NA MISIJAH

BESEDILO Jerneja Grmadnik
FOTO Zvone Vrankar

Predsednik vlade dr. Robert Golob se je 20. junija v prostorih Ministrstva za obrambo udeležil videokonference s poveljniki slovenskih kontingentov, ki delujejo v mednarodnih operacijah in na misijah. Zahvalil se jim je za predano delo in izpolnjevanje poslanstva ter jim čestital ob prihajajočem državnem prazniku, dnevu državnosti. Pripadnike Slovenske vojske sta nagovorila tudi minister za obrambo mag. Borut Sajovic in načelnik Generalštaba Slovenske vojske generalpodpolkovnik Robert Glavaš.

Predsednik vlade dr. Robert Golob se je pripadnikom zahvalil za njihov prispevek k ohranjanju mednarodnega miru. Ob tem je opozoril, da je krepitev

vojske sestavni del zagotavljanja varnosti in miru, vendar tega ne moremo zagotoviti samo z orožjem. Spomnil je, da smo bili Slovenci v preteklosti uspešni prav zato, ker smo vojsko dojemali kot del naroda. Želel bi si, da bi v prihodnjih letih znova okrepili to povezanost, saj je pomembno, da ljudje vojsko dojemajo kot svojo, in ne kot nekaj odrinjenega na rob. Posebej je omenil krepitev pripadnosti in odpornosti ter dejal, da z vzpostavitvijo bojnih zmogljivosti krepimo svojo varnost, hkrati pa izpolnjujemo zahteve do naših zaveznikov. Spomnil je tudi, da je bila odločitev o priključitvi k Natu sprejeta na referendumu, zato je treba to voljo ljudstva spoštovati. Po njegovih besedah je pomembno še pridobivanje novih izkušenj in znanja v tujini, saj to omogoča prenos dobrih praks v domače okolje. Minister za obrambo mag. Borut Sajovic je dejal, da je Slovenija del globalnega sveta in zavezništva, zato je sodelovanje z zavezniki dragoceno. Izpostavil je posodobitev Slovenske vojske in krepitev številnih področij, tudi v okviru dvojne rabe – od kritične infrastrukture, kibernetске varnosti do zdravstvenih zmogljivosti. Zahvalil se je pripadnikom, ki v tujini opravljajo svoje poslanstvo, ter izpostavil, da o njihovem delu sliši veliko pohval, predvsem glede njihove pripravljenosti in

Po predhodni seznaitvi vlade je tudi obrambno ministrstvo skupaj z Bolgarijo in Portugalsko maja s podpisom prve spremembe pristopilo k okvirnemu dogovoru med Ministrstvom za obrambo Republike Hrvaške, Ministrstvom za obrambo Republike Estonije in ministrom za obrambo Francoske republike za skupno evropsko nabavo sistemov Caesar. Slovenija na podlagi podpisane prve spremembe načrtuje dobavo opreme in storitev v dveh delih. V prvem naročilu, ki ga je Ministrstvo za obrambo potrdilo junija, bo do leta 2028 dobavljenih 12 samovoznih havbic Caesar 6 × 6 kalibra 155 mm, vključno z izvidniškimi sistemi in artilerijskim informacijskim sistemom Atlas. Naknadno bo naročenih in do leta 2030 dobavljenih še šest artilerijskih sistemov Caesar.

DO LETA 2028 12 SAMOVOZNIH HAVBIC

BESEDILO SSK

V luči spodbujanja držav članic Evropske unije k sodelovanju pri skupnih javnih naročilih na obrambnem področju ter potreb po krepitvi evropske tehnološke in industrijske baze je bil junija podpisan okvirni dogovor med ministrstvi za obrambo Republike Hrvaške, Republike Estonije in Francoske republike za skupno evropsko nabavo artilerijskih sistemov Caesar.

V okvirnem dogovoru so podrobneje opredeljeni pogoji za sodelovanje pri nabavi sistemov Caesar, pri čemer francoski udeleženec deluje kot vodilni udeleženec, ki bo na podlagi naročila v imenu in za račun zadevnega udeleženca pooblaščen za nabavo. Okvirni dogovor vsebuje določbe, povezane z organizacijo in upravljanjem, pogodbeno in finančno ureditvijo, zahtevki in odgovornostjo, uporabo informacij, varnostjo ter drugim.

MINISTRKE PRIPRAVE NA VRH V HAAGU

BESEDILO SSK
FOTO NATO

Na sedežu Nata v Bruslju je 4. in 5. maja potekalo redno srečanje obrambnih ministrov Nata, ki se ga je udeležil tudi minister za obrambo mag. Borut Sajovic. Srečanje je predstavljalo pripravo na ministrski ravni pred vrhom zavezništva v Haagu. Osrednji temi zasedanja sta bili odvrčanje in obramba ter nadaljnja pomoč Ukrajini. Ministri so se pogovarjali tudi o jedrskem odvračanju ter operacijah in misijah zavezništva. Po razpravi pa so potrdili ambiciozne cilje zmogljivosti. Ti bodo okrepili odvračalno in obrambno sposobnost zavezništva ter predstavljali izhodišče za občutno krepitev naložb v obrambne zmogljivosti, kar bodo predsedniki vlad in voditelji držav Nata potrdili na haaškem vrhu.

Prvo zasedanje je potekalo v zavezniškem formatu in je bilo namenjeno sklenitvi priprav na vrh zavezništva v Haagu. Poudarek je bil na novih ciljih zmogljivosti zavezništva, ki so jih po razpravi potrdili obrambni ministri. Zaveznice so s potrditvijo ambicioznih ciljev zmogljivosti naredile pomemben korak k zagotovitvi sodobnih in naprednih zmogljivosti v visoki stopnji pripravljenosti, ki bodo omogočale kredibilno izvajanje zavezniških načrtov za odvrčanje in obrambo. Slovenija prednostno nadaljuje vzpostavitev bataljonske bojne skupine in bojnega izvidniškega bataljona, ob tem pa bomo posebno pozornost namenili tudi krepitvi zmogljivosti zračne in protiraketne obrambe ter logistike in podpore delovanju. Minister Sajovic je v svojem nastopu poudaril trdno zavezanost in kredibilnost zavezništvu, ki jo izražamo s potrjenimi zavezami zmogljivosti in krepitvijo vlaganj v obrambo. Slovenija bo letos dosegla dvo odstotni cilj bruto domačega proizvoda, namenjenega obrambi. Do leta 2030 pa bomo dosegli tri odstotni cilj. Takšno povišanje obrambnih izdatkov za Slovenijo pomeni velik preskok, ki zahteva pomembne in usklajene politične odločitve. V okviru delovnega kosila so obrambni ministri v formatu Nato-Ukrajina razpravljali o nadaljnji podpori Ukrajini. Na razpravi sta bila prisotna

Ministrskega zasedanja se je udeležil tudi mag. Sajovic.

tudi visoka predstavnik Evropske unije za skupno zunanjo in varnostno politiko Kaja Kallas in ukrajinski obrambni minister Rustem Umerov, ki je poročal o najnovejših dogodkih na bojišču in ocenil prizadevanja za mir. Ministri so se strinjali, da namen Natove dolgoročne podpore Ukrajini ni podaljševanje vojne, temveč zagotavljanje, da se bo država lahko branila zdaj in preprečila morebitno agresijo v prihodnosti. Ob robu ministrskega zasedanja se je minister Sajovic srečal z zveznim ministrom za obrambo Zvezne republike Nemčije Borisom Pistoriusom. Na srečanju sta govorila predvsem o dvostranskih odnosih med državama na obrambno-vojaškem področju. Strinjala sta se, da so odnosi odlični in da jih bomo v prihodnosti še krepili. Z Nemčijo okrepljeno sodelujemo predvsem na področju zračne obrambe, in sicer od vključitve v nemško pobudo za zaščito evropskega neba in podpisa programskega dogovora med ministrstvom glede sodelovanja Slovenije pri naku pu sistema zračne obrambe srednjega dosega IRIS-T. Vzpostavitev ustrezne in učinkovite zračne obrambe predstavlja tudi prednostno nalogo na ravni Evropske unije in je prva izmed sedmih kritičnih prednostnih zmogljivosti, ki je opredeljena v beli knjigi o evropski obrambi. Nemčija znatno povečuje finančna sredstva za obrambo in prevzema večjo vlogo pri evropski varnosti. Nova vlada je zavezana nadaljnji podpori in intenziviranju finančne, politične in vojaške podpore Ukrajini, krepitvi prizadevanj za sklenitev premirja ter rekonstrukciji države. Država tudi vidno krepí prispevek k skupni odvračalni in obrambni drži ob vzhodnem krilu Nata. V Litvi vzpostavlja nemško vodeno brigado z okoli 5000 pripadniki. Ker nemško stran zanima tudi vaja Odpornost, ki jo je Slovenija izvedla lani, bo našo državo obiskal predstavnik nemškega obrambnega ministrstva, da se seznani s potekom in ugotovitvami vaje.

MINISTER NA DELOVNEM OBISKU V FRANCIJI

BESEDILO SSK

Minister za obrambo mag. Borut Sajovic se je na povabilo ministra za oborožene sile Francoske republike Sébastiena Lecornuja 16. in 17. junija udeležil 55. obrambnega sejma aeronavtiike in vesolja Paris Air Show 2025, ki se je poleg civilnega in vojaškega letalstva letos osredotočal na prihodnost zračnega prometa, platformo za inovacije v letalstvu in vesolju, trajnostni razvoj letalstva, digitalizacijo in umetno inteligenco ter krepitev evropske obrambne industrije.

Ob robu sejma se je slovenski obrambni minister na dvostranskem srečanju sestal z ministrom za oborožene sile Francoske republike. Minister Sajovic je izpostavil pomen strateškega partnerstva med državama ter sodelovanje s Francosko republiko na političnem, gospodarskem in vojaškem področju ocenil kot zelo dobro. Sogovornika sta, tudi z vidika večje vloge evropskih držav pri krepitvi evropske varnosti, izrazila interes

za krepitev sodelovanja na področju obrambne industrije. Priložnosti Slovenija vidi tudi v možnosti sodelovanja majhnih in srednjih podjetij ter podjetij, ki so del Grozda obrambne industrije Slovenije. S kolegom ministrom Lecornujem sta se pogovarjala tudi o zelo negotovih varnostnih razmerah na Bližnjem vzhodu in v Ukrajini, ki močno vplivajo na evropsko varnost. Podpora in pomoč Ukrajini sta pomembni tako z vidika odvrčanja nadaljnje agresije kot tudi v kontekstu prizadevanj za doseganje trajnega miru. Uspešno sodelovanje med državama poteka tudi na področju raziskovalno-razvojne dejavnosti, predvsem v okviru Evropskega obrambnega sklada in Evropske obrambne agencije. Nadaljnjo krepitev sodelovanja na področju obrambne industrije podpira tudi nedavno podpisan akcijski načrt za izvajanje strateškega partnerstva med Republiko Slovenijo in Francosko republiko.

PRIHODNOST SLOVENSKE OBRAMBE V OSPREDJU RAZPRAVE NA OKROGLI MIZI V LJUBLJANI

BESEDILO Petra Apšner

Včetrtek, 19. junija, je v dvorani Orhideja hotela Eurostars uHotel v Ljubljani potekala okrogla miza o prihodnosti obrambe Republike Slovenije v luči spreminjajočega se varnostnega okolja in Natovega vrha v Haagu. Dogodek, ki ga je organiziral Evro-atlantski svet Slovenije, je združil strokovnjake in predstavnike državnih ustanov, da bi skupaj osvetlili izzive ter priložnosti, s katerimi se spoprijema slovenski obrambni sistem v času vse bolj negotovih varnostnih razmer v Evropi.

Na okrogli mizi so v vsebinsko bogati razpravi sodelovali državni sekretar za nacionalno in mednarodno varnost Vojko Volk, državni sekretar na Ministrstvu za obrambo Boštjan Pavlin, dekan Fakultete za družbene vede Univerze v Ljubljani prof. dr. Iztok Prezelj, predstojnica Katedre za obramboslovje doc. dr. Jelena Juvan ter nekdanji državni sekretar na Ministrstvu za obrambo dr. Klemen Grošelj. Razpravo je povezoval podpredsednik Evro-atlantskega sveta Slovenije dr. Brin Najžer. Državni sekretar Boštjan Pavlin je poudaril pomen celostnega razvoja obrambnega sistema: »Z vsemi spremembami v obrambnem sistemu razvijamo tudi odpornost družbe – in prav odporna družba je temelj varnosti vsake države.« Ob tem

je izpostavil potrebo po večjem optimizmu pri razumevanju obrambnih reform in strateških usmeritev. Vojko Volk je v svojem nastopu spomnil na zgodovinski kontekst slovenskega vključevanja v mednarodne varnostne povezave: »Ta država ni prišla sama od sebe v Evropsko unijo in Nato, in ni prišla slabo – zato je bilo treba včasih trdo delati, si prizadevati in prepričevati.«

Razprava je ponudila kritičen, vendar hkrati konstruktiven pogled na trenutne varnostne razmere, vpliv geopolitičnih sprememb ter pripravljenost slovenske obrambe na sodobne grožnje. Posebna pozornost je bila namenjena prihajajočemu vrhu Nata v Haagu, na katerem bo osrednja tema nadaljnja krepitev obrambnih sposobnosti zavezništva in držav članic. Sogovorniki so se strinjali, da Slovenija potrebuje jasne strateške usmeritve, več naložb v obrambni sistem ter predvsem boljše razumevanje varnosti kot skupne družbene odgovornosti. Dogodek je prispeval k širšemu razmisleku o vlogi države in državljanov pri zagotavljanju trajnostne varnosti v času, ko se meje med mirom in kriznimi razmerami vse bolj brišejo.

BOSANSKI VOJAŠKI POLICIJI ŠTIRI NAMENSKA VOZILA

BESEDILO SSK

FOTO Ministrstvo za obrambo BiH

Minister za obrambo mag. Borut Sajovic je bil 9. in 10. junija na uradnem obisku v Sarajevu v Bosni in Hercegovini. Po sprejemu z vojaškimi častmi na ministrstvu za obrambo sta z bosanskim kolegom Zukanom Helezom opravila uradne pogovore.

Najprej sta govorila o dvostranskih odnosih med državama, ki sta jih ocenila kot tradicionalno zelo prijateljske in uspešne. Zgodovinsko gledano jih zaznamuje tudi solidarnost – tako glede sprejema beguncev iz Bosne in Hercegovine med vojno kot tudi medsebojne pomoči ob naravnih in drugih nesrečah v obeh državah. Danes je sodelovanje razvejano na vseh področjih, vključno z obrambno-vojaškim. Med drugim sodelujemo pri usposabljanju kontrolorjev združenih ognjev in podpori razvoju usposabljanja podčastnikov v okviru Natovega programa, v Bosni in Hercegovini pa smo prisotni tudi v okviru Euforjeve mednarodne operacije Althea in Natovega poveljstva v Sarajevu. Prav tako intenzivno sodelujemo na področju zaščite in reševanja, predvsem pri medsebojni pomoči in izmenjavi izkušenj pri odpravi posledic poplav. To področje sicer ne spada v delokrog ministrstva za obrambo Bosne in Hercegovine.

Ob robu srečanja sta pomočnik ministra za mednarodno sodelovanje Zoran Šajinović in slovenski obrambni ataše v Bosni in Hercegovini polkovnik Tadej Burgar podpisala načrt dvostranskega sodelovanja med državama na obrambnem področju za leto 2025, ki predvideva 18 aktivnosti. Republika Slovenija je v Bosni in Hercegovini prepoznana kot verodostojna partnerica in tudi potencialna mentorica pri segmentih reforme obrambnega sistema, zlasti pri razvoju koncepta rezervne sestave in pripravi standardov za vojaško infrastrukturo. Prav tako Slovenija ostaja zagovornica evro-atlantske perspektive Bosne in Hercegovine ter temu primerno pristopa k izvajanju projektov in aktivnosti, ki krepijo obrambni sistem Bosne in Hercegovine ter ji pomagajo na njeni evro-atlantski poti.

Minister Sajovic je povedal, da je ponosen na uspešno izveden projekt opremljanja in usposabljanja vojaške policije oboroženih sil Bosne in Hercegovine v okviru Natove pobude za vzpostavitev obrambnih zmogljivosti v tej državi, ki ga je vodila Slovenija. S predajo štirih namenskih vozil vojaški policiji je bil projekt predčasno končan. Minister je poudaril, da je ta projekt za nas

Minister Sajovic je v vojašnici v Rajlovcu bosanski vojaški policiji predal štiri nova namenska vozila.

izjemnega pomena, ker pomagamo graditi pomembno zmogljivost oboroženih sil Bosne in Hercegovine, hkrati pa je to tudi del naših širših prizadevanj v okviru zavezništva. Obramba in obrambne investicije namreč niso le nakupi orožja, temveč je obramba širši koncept, ki vključuje tudi pomoč partnerskim državam, pri čemer je glavni cilj krepitev mednarodnega miru in stabilnosti. Slovenija omenjeni projekt na dvostranski ravni dopolnjuje s specialističnim usposabljanjem kriminalistične vojaške policije in dvostransko razvojno pomočjo oziroma projekti krepitve odpornosti lokalnih skupnosti. Nadaljuje se razvojni projekt prve pomoči, ki ga izvaja Rdeči križ Slovenije in vključuje tudi področje varnosti v cestnem prometu. Minister Sajovic je napovedal nadaljnjo krepitev slovenskega operativnega angazmaja v Bosni in Hercegovini, predvsem z razvojnimi projekti in projekti civilno-vojaškega sodelovanja v podporo lokalnim skupnostim. Ministra sta govorila tudi o možnosti sodelovanja na logističnem področju. Minister Sajovic je ob tem povabil ministra Heleza na sejem obrambne industrije SIDEC, ki ga Slovenija organizira oktobra letos. Sogovornika sta se pogovarjala tudi o regionalnem sodelovanju in regionalni varnosti ter širših mednarodnih varnostnih razmerah. Strinjala sta se, da regionalno sodelovanje krepi zaupanje med partnerji ter prispeva k regionalni in širši mednarodni varnosti. Minister Sajovic je še poudaril, da Slovenija naslednje leto predseduje Srednjeevropski obrambni pobudi (angl. Central European Defence Cooperation – CEDC), pri čemer je njen namen, kolikor bo to mogoče, v dogodke vključiti tudi države Zahodnega Balkana.

V okviru obiska v Sarajevu je minister Sajovic obiskal pripadnike 51. kontingenta Slovenske vojske v Euforji operaciji Althea in Natovega poveljstva v Sarajevu. Srečal se je tudi s poveljnikom operacije generalmajorjem Florinom-Marianom Barbujem in poveljnikom Natovega poveljstva brigadnim generalom Matthewem A. Valasom.

VESOLJSKE ZMOGLJIVOSTI

BESEDILO Jerneja Grmadnik
FOTO Marko Pišlar

Udeležence posveta je nagovoril državni sekretar Boštjan Pavlin.

Ministrstvo za obrambo je 19. junija za strokovno javnost in predstavnike različnih ministrstev organiziralo nacionalni posvet o organiziranosti vesoljskega področja in zagotavljanju storitev vesoljskih zmogljivosti. Na posvetu so sodelujoči predstavili dejavnosti, ki potekajo v okviru izvajanja akcijskega načrta za krepitev odpornosti države in družbe na vesoljskem področju. V prihodnosti naj bi se vzpostavilo nacionalno vozlišče za dostop do vesoljskih zmogljivosti oziroma nacionalni geoinformacijski center v podporo kriznemu upravljanju.

Državni sekretar Boštjan Pavlin je v uvođenem nagovoru izpostavil pomen znanja, kadrov in sredstev pri razvoju tehnologij, saj to državam v zahtevnih geostrateških razmerah omogoča večje možnosti za preživetje. Poudaril je, da mora Slovenija kot majhna država delovati povezano. »Imamo odlično znanje in posameznike tako v gospodarstvu kot v državnih organih, ki lahko skupaj razvijejo rešitve,« je dejal ter kot enega izmed ciljev na področju vesoljskih zmogljivosti omenil vzpostavitev osrednje geoinformacijske točke – tako za potrebe obrambnega sistema kot tudi za državne organe in gospodarske subjekte, ki delujejo na področju varnosti in odpornosti. Med ambicioznejšimi in dolgoročnejšimi cilji je postavitev lastne konstelacije satelitov. Ob tem je zagotovil, da bo Ministrstvo za obrambo zagotovilo finančna sredstva ter povežalo gospodarske subjekte obrambne industrije v enoten sistem, ki bo razvijal

rešitve na tem področju. Pavlin je poudaril, da satelitske tehnologije že danes odločilno vplivajo na potek sodobnih vojn, zato je nujno, da Slovenija postane del tega prostora. Končal je z željo, da posvet spodbudi povezovanje, prepoznavanje priložnosti in konkretne korake glede sodelovanja in zagotavljanja ustreznih sredstev.

Načelnica Oddelka za geoprостorsko podporo in vesolje na obrambnem ministrstvu podpolkovnica Urška Brodnik je izpostavila izkušnje iz poplav leta 2023, ko so različni deležniki ugotovili, da so pri kriznem odzivanju nepovezani ter da primanjkuje enotnih podatkov – tudi pri uporabi vesoljskih virov, kot so podatki sistema Copernicus. Slovenija ima kot članica Evropske unije dostop do evropskih vesoljskih programov (Copernicus, Galileo, EGNOS), vendar mora za njihovo učinkovito uporabo imenovati nacionalne kontaktne točke oziroma nacionalne avtoritete. Država mora zato vzpostaviti neprekinjeno službo, pri čemer je zaradi omejenih virov smiselno združevati entitete. Z vstopom Slovenije v Evropsko vesoljsko agencijo se odpirajo pomembne priložnosti za domača podjetja in raziskovalce. »Zato je nujno, da izkoristimo znanje in dosežke slovenskega vesoljskega sektorja,« je poudarila Urška Brodnik in dodala, da bodo obrambni izdatki naraščali, zato je smiselno razvijati vesoljske zmogljivosti z dvojno rabo, ki bi koristile tako obrambnemu sistemu kot tudi javni upravi in prebivalcem. Za uresničitev teh ciljev pa so nujni nov koncept, organizacijske spremembe in celovit pristop. Pojasnila je, da želijo oblikovati nacionalno vozlišče za dostop do vesoljskih zmogljivosti, ki bi operativno povezovalo vse pomembne akterje in storitve. Maruška Strah iz Slovenske vesoljske pisarne Ministrstva za gospodarstvo, turizem in šport, pa je pojasnila, da so nosilci vesoljskega sektorja v Sloveniji ter da koordinirajo dejavnosti na tem področju. Povedala je, da se pisarna širi, saj se širi tudi vesoljski sektor, ki vse bolj vpliva na vsakodnevno življenje. »Pri širjenju dejavnosti moramo biti strokovno podkovani, da lahko s sodelovanjem dosežemo želene učinke,« je poudarila in pozdravila organizacijo posveta, na katerem naj bi se postavili temelji za organizacijo dela in povezovanje različnih deležnikov za skupne cilje. Izpostavila je, da za učinkovito predstavništvo Slovenije v mednarodnih organizacijah na vesoljskem področju ni dovolj samo formalna prisotnost – potrebujemo strokovnjake, ki razumejo tematiko in delovanje teh teles. Zaradi nejasno določenih pristojnosti in prekrivanja nekaterih področij so se lotili priprave akcijskega načrta, s katerim evidentirajo mednarodna telesa in delovne skupine s področja vesoljskih zmogljivosti. Cilj je vzpostaviti nacionalni okvir za predstavništva in spremljanje aktivnosti na vesoljskem področju – kaj Slovenija že počne, kje sodeluje, kaj manjka in kako vse to uporabiti v nacionalno korist. Poleg tega je dodala, da je treba določiti tudi način imenovanja nacionalnih predstavnikov, se uskladiti glede stikov in komunikacije med resorji ter vzpostaviti skupni okvir, ki bi vključeval vojaško in civilno rabo vesoljskih zmogljivosti. Na koncu je podprla vzpostavitev nacionalnega vozlišča za vesoljske zmogljivosti, ki bi ga vodilo Ministrstvo za obrambo.

V SLOVENIJI ŽE DVANAJSTI JADRANSKI UDAR

BESEDILO Marko Pišlar in
Jerneja Grmadnik
FOTO Bruno Toič in
Goran Krošelj

Na osrednjem vojaškem vadišču Postojna so letala bojno delovala.

N

a območju Slovenije je od 13. do 24. junija potekala že dvanajsta mednarodna vojaška vaja Jadranski udar. Vaja je bila regionalnega značaja in je bila namenjena usposabljanju kontrolorjev združenih ognjev ter posadk letal in helikopterjev za podporo iz zraka. Namenjena je bila tudi usposabljanju poveljstev ravni brigade in bataljona za doseganje večje poveztivosti. Potekala je na območju petih delovnih točk: na osrednjem vadišču Slovenske vojske Postojna, na območju Kočevja in Ribnice, v predelu Kamniško-Savinjskih Alp, Slovenj Gradca ter na območju Cerkelj ob Krki. Ekipa Revije Slovenska vojska si je prvi in drugi dan vaje ogledala dogajanje na delovnih točkah v Kočevju in Ribnici ter Slovenj Gradcu.

NA LETOŠNJI VAJI PRIBLIŽNO 800 PRIPADNIKOV IZ 31 DRŽAV

Vaja Jadranski udar je potekala pod vodstvom 15. brigade vojaškega letalstva in zračne obrambe. Direktor vaje in poveljnik brigade polkovnik Janez Gaube je omenil, da je bilo letos na vaji največ sodelujočih do zdaj – več kot 800 iz 31 držav. Na vaji so sodelovali pripadniki oboroženih sil Avstrije, Avstralije, Belgije, Bosne in Hercegovine, Brazilije, Češke, Črne gore, Danske, Estonije, Finske, Francije, Grčije, Hrvaške, Italije, Kanade, Latvije, Litve, Madžarske, Nemčije, Nizozemske, Norveške, Poljske, Romunije, Severne Makedonije, Slovaške, Španije, Švedske, Švice, Turčije, Velike Britanije in Združenih držav Amerike. Sodelujoči pripadniki so na vaji izmenjali dragocene izkušnje, nadgrajevali standarde in dosegali zastavljene cilje pri usposabljanju kontrolorjev združenih ognjev ter letalskih posadk. Namena vaje sta bila tudi poenotenje postopkov in skupno urjenje pri zagotavljanju podpore iz zraka. Vadbene aktivnosti na terenu je podpiralo 24 letal, izmed teh štirje iz Slovenije, in 12 helikopterjev, od tega štirje slovenski. Sedem

držav je na vaji sodelovalo z devetimi brezpilotnimi sistemi. Skupno je vajo v zahtevnih simulacijah in scenarijih, ki sledijo standardom zaveznitva, podpiralo več kot 40 letalnikov. Glavni cilj vaje pa je bilo usposabljanje že certificiranih kontrolorjev združenih ognjev, posadk bojnih platform, polveljstev in štabnih organov do ravni divizije.

VADBENE AKTIVNOSTI NA PETIH DELOVNIH TOČKAH PO VSEJ DRŽAVI

Usposabljanje 49 skupin kontrolorjev združenih ognjev je potekalo na petih lokacijah po Sloveniji: na osrednjem vadišču Slovenske vojske Postojna, kjer so letalniki zagotavljali ognjeno podporo, ter na širšem območju Slovenj Gradca, Kočevja, Kamniško-Savinjskih Alp in Cerklj ob Krki, kjer so sodelujoči letalniki le simulirali letalsko podporo iz zraka. Praporščak Almir Mujčinović iz 154. centra kontrolorjev združenih ognjev je pripravil scenarije. Pojasnil je, da je bil njegov namen zagotoviti primerno vadbno okolje vsem skupinam vadbencem. Na prvi delovni točki na območju Kočevja in Ribnice so se urili v delu znotraj poveljniških mest, v katerih je potekal proces bojnega odločanja, pri čemer sta bila poudarjena načrtovanje in izvedba združene ognjene podpore. Urjenje je podpirala skupina označevalcev, ki je z oklepnimi in transportnimi vozili, pehoto ter zračno obrambo predstavljala nasprotnikovo silo. Na drugi delovni točki na območju osrednjega vadišča Slovenske vojske Postojna so se kontrolorji združenih ognjev v dnevni in nočni pogojih urili v kontroli odmeta bojnega tovora iz letal in helikopterjev, pri čemer so uporabljali laserske označevalnike in digitalno opremo za komunikacijo v pogojih elektronskega motenja. Na tretji delovni točki na območju Kamniško-Savinjskih Alp so vadili kontrolo

združenih ognjev v gorskem svetu, kar je vključevalo tudi premagovanje navpičnih ovir in reševanje izoliranega osebj. Na četrti delovni točki v Slovenj Gradcu so vadbenci urili zajetje nasprotnikovega letališča, odmetavanje tovora iz transportnih letal, padalske skoke ter boj v jarkih in bunkerjih z uporabo imitacij bojnih streliv različnih vrst in kalibrov. Na zadnji delovni točki v Cerkljah ob Krki pa je potekalo urjenje na ravni divizije, pri čemer sta bila poudarjena delovanje celice za integracijo in kontrolo združenih ognjev ter uporaba petih simulatorjev za urjenje kontrolorjev združenih ognjev. Ti so se urili v različnih scenarijih z uporabo najnovejše virtualne tehnologije. V okviru vaje je potekalo tudi 72-urno premično usposabljanje vojaških specialnih in padalskih enot ob podpori kontrolorjev

Urjenje iz procesa bojnega odločanja v brigadnem poveljniškem mestu pri Kočevju

združenih ognjev, ki se je izvajalo iz smeri od Slovenj Gradca, Velenja, Pivke do Ilirske Bistrice. Neprekinjeno premično usposabljanje z različnimi vojaškimi vozili je izvajalo približno 100 pripadnikov.

POSKRBEI ZA MANJŠO OBREMENITEV LOKALNEGA OKOLJA

Major Jernej Ferletič iz 152. letalske eskadrilje, častnik, odgovoren za izvedbo vaje, je pojasnil, da so se pri organizaciji vaje spoprijemali predvsem z izzivi zaradi majhnosti slovenskega zračnega prostora, zato so vse aktivnosti predhodno uskladili s kontrolo zračnega prometa. Kljub dejstvu, da so v okolici Slovenije nekatera mednarodna letališča, v času zapor zračnega prostora med vajo ni bilo večjih motenj civilnega letalskega prometa. Zračni prostor so med vajo

Nasprotno vojaško silo je pri Ribnici predstavljala skupina označevalcev s tankom M-84.

zapirali trikrat na dan po tri ure: dopoldne, popoldne in zvečer. Večina sodelujočih letalnikov je vzletela z vojaškega letališča Cerklje ob Krki. Nemško letalo Lear Jet 35 je vzletelo iz letalske baze na Brniku, lovška letala Eurofighter EF 2000 iz italijanske baze Istrana, ameriška vojaška lovška letala F-16 iz baze Aviano v Italiji, hrvaško vojaško letalo Pilatus PC-9 pa z zagrebškega letališča. Na osrednjem vadišču Slovenske vojske Postojna so delovali samo ameriška letala F-16, slovenska letala Pilatus PC-9, avstrijska letala Pilatus PC-7 in avstrijski helikopterji Bell OH-58 Kiowa, zaradi zmanjšanja hrupa in obremenitve lokalnega okolja pa so vsa streljanja potekala s strelivom manjšega kalibra. Major Ferletič je še dodal, da so vsa brezpilotna letala z razponi kril do treh metrov, ki se jih v zrak lansira ročno ali s katapultom, med vajo delovala v zaprtem zračnem prostoru in so vzletela z lokacij posameznih delovnih točk.

V KOČEVJU URILI DELO ZNOTRAJ POVELJNIŠKIH MEST

Na delovni točki v Kočevju in Ribnici je aktivnosti predstavil vodja točke štabni vodnik Tadej Colavini iz 154. centra kontrolorjev združenih ognjev. Pojasnil je, da so si na tej točki prizadevali zagotoviti pogoje za delovanje poveljniškega mesta na ravni brigade in dveh podrejenih bataljonskih poveljniških mest. »V teh poveljniških mestih je potekal vojaški proces odločanja, pri čemer se kontrolorji združenih ognjev in njihove skupine poskušajo integrirati v brigadno celico ognjene podpore ter z združeno ognjeno podporo podpreti poveljnika brigade in njemu podrejene enote,« je razložil štabni vodnik Colavini. Aktivnosti na tej delovni točki je podpirala skupina označevalcev, med katerimi so bili tudi pripadniki 45. centra goseničnih bojnih vozil iz Pivke s tankom M-84. Na tej delovni točki so sodelovali pripadniki

desetih različnih oboroženih sil, in sicer Hrvati, Danci, Poljaki, Američani, Angleži, Kanadčani, Litovci, Latvijci, Estonci in Slovenci. Letalsko podporo iz zraka so simulirala slovenska letala Pilatus PC-9, slovenski helikopterji Bell-206, nizozemsko letalo Albatros L-39, turško letalo Casa CN-235, hrvaško letalo Pilatus PC-9 in francosko letalo Mirage 2000D ter brezpilotni letalni sistemi iz Belgije, Latvije, Estonije, Češke republike in Slovenije.

URJENJE POSTOPKOV OB ZAJETJU SLOVENJGRAŠKEGA LETALIŠČA

Na delovni točki na letališču Slovenj Gradec je vadbene aktivnosti predstavil višji vodnik Christian Pregl iz 154. centra kontrolorjev združenih ognjev. Povedal je, da vsak dan na tem območju preigravajo dinamičen scenarij v treh sklopih po tri ure. »Vadbence, kontrolorje združenih ognjev, izpostavimo umetnemu stresu s pomočjo eksploziva, dima, psihičnega napora in delovanja v rovih. Medtem zagotavljajo podporo poveljniku na terenu in poskušajo uničiti nasprotnika, ki želi prevzeti že zavzeto letališče. Posebnost te točke je delovanje v rovih, iz katerih je nemogoče kar koli videti, zato se vadbenci zanašajo na podporne elemente – dve opazovalnici, na katerih so opazovalci združenih ognjev – in informacije, ki jih pridobivajo od brezpilotnega letala. To jim omogoča pogled na nasprotnika, pridobivanje lokacije in opisa tarče ter povratno informacijo o tem, ali je bila tarča uničena in napad uspešen,« je razložil sogovornik. Aktivnost se je na dan našega obiska začela s padalskim desantom specialnih sil, ki so po scenariju zavzele nasprotnikovo letališče. »Ti predstavljajo skupino Alfa, ki se med vajo premika po vsej Sloveniji. Dopoldne opravijo postopek za pridobitev kontrole nad letališčem, nato pa nadzor in obrambo predajo drugim enotam oziroma vadbencem na tej delovni točki,« je še pojasnil višji vodnik Pregl. Na letališču Slovenj Gradec je bilo mogoče opaziti veliko različnih uniform, saj je namen vaje urjenje skupnega delovanja med pripadniki različnih oboroženih sil. »Na opazovalnici imamo poljske opazovalce združenih ognjev, podporo zagotavljajo danska in belgijska brezpilotna letala, v vlogi inštruktorjev pa delujejo Hrvat, Francoz, Američan, Latvijec in Nemec, ki se menjavajo in spremljajo vadbence ter dajejo priporočila in povratne informacije o uspešnosti opravljene naloge. Poleg vodje delovne točke višjega vodnika Pregla so aktivnosti podpirali tudi pripadniki 1. in 72. brigade, ki so v vlogi označevalcev predstavljali nasprotnikove sile. »Moj

cilj kot vodje aktivnosti je, da čim več kontrolorjev združenih ognjev na vaji Jadranski udar uspešno opravi to urjenje, se spopade s stresom in prejme oceno inštruktorjev. Ekipa poskušamo sestaviti iz pripadnikov različnih oboroženih sil, da krepimo sodelovanje, saj delujemo pod isto doktrino in stremimo k istemu cilju,« je pojasnil vodja delovne točke na Koroškem. Dodal je, da je raven znanja predpisana s standardi. Vsi kontrolorji združenih ognjev se šolajo po istih programih. Najprej pridobijo naziv certificiranega kontrolorja združenih ognjev, sledita še dodatno usposabljanje in evalvacija, da napredujejo v kvalificiranega kontrolorja. S tem pa se usposabljanja ne končajo. »Osnovno znanje je treba nadgrajevati z usposabljanji in vajami, kot je Jadranski udar. Prav tako je treba sodelovati z drugimi oboroženimi silami ter pridobivati znanje in izkušnje,« je poudaril višji vodnik Pregl.

▶ Padalski desant specialnih sil na letališče v Slovenj Gradcu

✓ Boj v jarkih in bunkerjih z uporabo imitacij bojnih streliv

SLOVENSKA VOJSKA NA MEDNARODNI VAJI NA HRVAŠKEM

BESEDILO Slovenska vojska
FOTO Zvone Vrankar

Artilerijski vod je
izvedel bojna streljanja s
havbicami 155 mm.

Slovenska vojska je tudi letos aktivno sodelovala na eni največjih mednarodnih vaj zavezništva – vaji **Takojšen odgovor** (angl. **Immediate Response**), ki je potekala od 26. maja do 10. junija na različnih lokacijah v jugovzhodni Evropi. Na hrvaškem vojaškem poligonu Eugena Kvaternika pri Slunju so sodelovali pripadniki artilerijskega voda s top havbicami 155 mm ter večnamenskega voda za jedrsko, radiološko, kemično in biološko obrambo. Sodelovanje slovenskih enot v tej obsežni Natovi vaji krepi povezljivost ter pripravljenost na delovanje v kompleksnem in dinamičnem mednarodnem okolju.

VAJA JE BILA DEL ŠIRŠEGA NIZA VAJ ZAVEZNIŠTVA

Letošnja vaja **Takojšen odgovor** je potekala maja in junija ter je bila del največje zavezniške vojaške vaje **Defender Europe 25**, ki jo izvaja Poveljstvo ameriške vojske za Evropo in Afriko. Vaja je bila namenjena urjenju strateških premikov sil in opreme ter skupnemu delovanju v operacijah velikega obsega na evropskem kontinentu. Potekala je na več lokacijah v osmih državah: Albaniji, Bolgariji, Črni gori, Grčiji, na Hrvaškem, Kosovu, v Severni Makedoniji in na Slovaškem. Na vaji je sodelovalo več kot 12.000 pripadnikov iz Albanije, Avstrije, Bosne in Hercegovine, Bolgarije, Brazilije, Grčije, Hrvaške, Francije, Italije, Kosova, Nemčije, Severne Makedonije, Slovaške, Slovenije, Španije, Velike Britanije, Združenih držav Amerike ter nekaj partnerskih držav. Glavni vsebinski sklopi vaje so bili večnacionalna taktična urjenja, integracija zračne obrambe, kibernetске operacije ter razvoj zmogljivosti za jedrsko, radiološko, kemično in biološko obrambo. Vadbene aktivnosti so se osredotočale na postopke za sprejem zavezniških in partnerskih enot, njihovo nastanitev, nadaljnje premike in integracijo sil (angl. **Reception, Staging, Onward Movement and Integration – RSOMI**), ki so pomembni za učinkovito delovanje zavezniških sil v morebitnih prihodnjih operacijah.

NA HRVAŠKEM Z DVEMA ZMOGLJIVOSTMA

Nosilna enota Slovenske vojske za pripravo in napotitev enot na vajo je bila 72. brigada, pri čemer je slovenski kontingent na vaji štel približno 100

pripadnikov stalne sestave in pogodbenne rezerve. Slovenska vojska je na Hrvaškem sodelovala z dvema ključnima zmogljivostma – artilerijskim vodom s havbicami 155 mm ter večnamenskim vodom za jedrsko, radiološko, kemično in biološko obrambo. Pripadniki artilerije Slovenske vojske so na taktičnih vajah z bojnim streljanjem na poligonu Eugena Kvaternika pri Slunju uspešno izvedli nočna in dnevna bojna streljanja. Slovenski artilerijski vod je bil vključen v večnacionalni bataljon pod vodstvom hrvaške vojske in je aktivno sodeloval v združenem bojevanju rodov, kar je pripomoglo k ohranjanju in krepitvi bojne pripravljenosti. Večnamenski vod za jedrsko, radiološko, kemično in biološko obrambo pa je bil del mednarodne čete pod poveljstvom hrvaške vojske, v kateri sta sodelovala še voda hrvaške in nemške vojske. Pripadniki slovenskega voda so izvajali taktično-tehnične postopke JRKB-izvidovanja in z dekontaminacijsko postajo zagotavljali dekontaminacijo ljudi, vozil in opreme, nekateri pripadniki Slovenske vojske pa so delovali v poveljstvih sodelujočih enot na vaji.

PRILOŽNOST ZA PREIZKUS MOBILNOSTI, INTEGRACIJE IN DELOVANJA V MEDNARODNEM OKOLJU

Slovenski kontingent je med vajo na Slunju obiskal tudi poveljnik 72. brigade polkovnik Gregor Hafner s sodelavci.

Večnamenski vod za JRKB0 je poskrbel za dekontaminacijo vozil in opreme.

Poveljnik 72. brigade je udeležencem čestital za uspešno delo.

Dekontaminacija ljudi

Delegacija Slovenske vojske si je ogledala poveljniško mesto večnacionalne brigade, spremljala bojno streljanje artilerijskega voda ter postopke dekontaminacije vozil in ljudi. Vodja slovenskega kontingenta na vaji major Damijan Kogej iz 72. brigade Slovenske vojske je pojasnil, da je Slovenska vojska z udeležbo na vaji dobila priložnost, da preizkusi svojo mobilnost in sposobnost integracije z zavezniškimi enotami ter oceni ustreznost postopkov pri delovanju v mednarodnem okolju, kadar so prisotne kibernetске grožnje in nevarnosti zaradi uporabe jedrskih, radioloških, kemičnih in bioloških dejavnikov. Major Kogej je izpostavil odlično sodelovanje z vojskami zavezništva, saj so slovenske enote brez težav delovale v sestavi zavezniških enot. Vojaški poligon hrvaške vojske pri Slunju in vaja sta omogočila, da so slovenske enote izvajale aktivnosti, ki jih v Sloveniji zaradi omejenosti vojaških vadišč ne morejo izvajati – med njimi tudi artilerijska bojna streljanja na razdaljah do 12.000 metrov. Poveljnik 72. brigade Slovenske vojske polkovnik Gregor Hafner je bil zadovoljen s sodelovanjem Slovenske vojske na vaji **Takojšen odgovor 2025**. Poudaril je, da je bila vaja pomembna aktivnost v zavezništvu, saj je del večje Natove vaje **Defender Europe**. Kot je ocenil, so se pripadniki 72. brigade, ki so delovali v mednarodnih poveljstvih in bateriji za ognjeno podporo, odlično izkazali, še posebej ob upoštevanju dejstva, da so artilerci v preteklih dveh mesecih opravili bojna streljanja še na dveh drugih zahtevnih vajah – Jadranski grom in Jeklena toča.

SLOVENSKI IN NEMŠKI POTAPLJAČI NA VAJI HOBOTNICA

BESEDILO Marko Pišlar
FOTO Bruno Toič

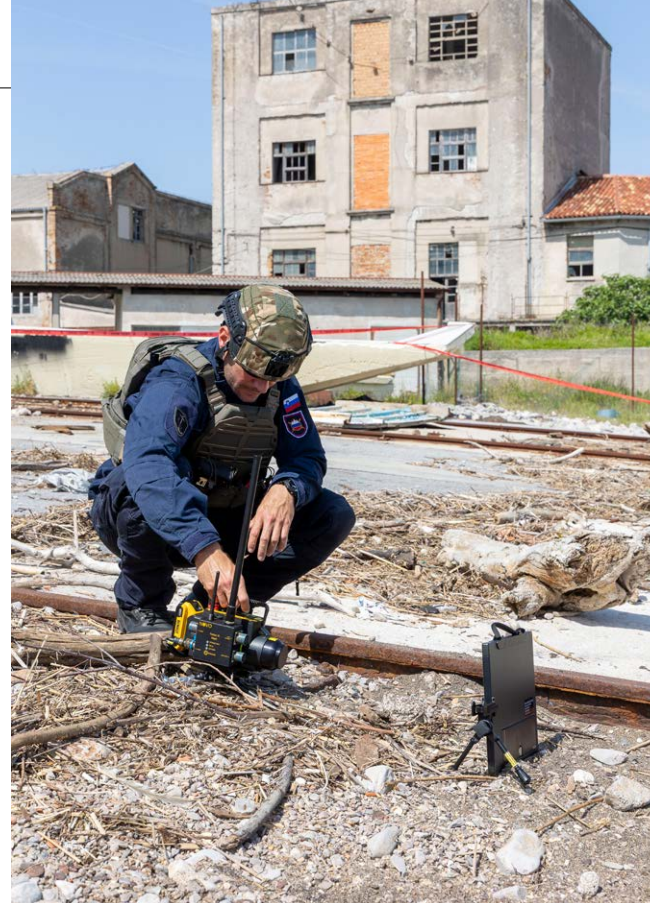
Skupina slovenskih in nemških
potapljačev pred potopom

Pripadniki 430. mornariškega diviziona so med 2. in 6. junijem s pripadniki oboroženih sil Zvezne republike Nemčije sodelovali na dvostranski pomorski taktični vaji Hobotnica, ki je potekala v izolski ladjedelnici in slovenskem teritorialnem morju. Glavni cilj vaje je bil skupno urjenje protiminskih potapljačev iz Odreda za specialno podvodno delovanje 430. mornariškega diviziona in enote protiminskih potapljačev nemške vojaške mornarice.

Slovenska vojska v skladu z usmeritvami in cilji za leto 2025 sodeluje na vojaških vajah doma in v tujini, s čimer ohranja pripravljenost ter usposobljenost za odzivanje na sodobne varnostne grožnje. Ena takšnih aktivnosti je bila tudi pomorska vaja Hobotnica, na kateri so sodelovali protiminski potapljači Slovenske vojske in nemških oboroženih sil. Vaja je prispevala k doseganju Natovih ciljev zmogljivosti, krepitvi zavezniške obrambne in odvrčalne drže, izboljševanju poveztljivosti z Natovo strukturo sil ter pripravam na sodelovanje v mednarodnih operacijah in na misijah v tujini.

ZAGOTOVITEV IN ZAŠČITA HUMANITARNIH POMORSKIH KORIDORJEV

Vaja Hobotnica je vključevala različne scenarije, ki so bili osredotočeni na zagotovitev in zaščito humanitarnih pomorskih koridorjev. Pripadniki Odreda za specialno podvodno delovanje so se skupaj s pripadniki protiminske potapljaške enote nemške mornarice urili v različnih nalogah, kot so nadzor slovenskega akvatorija, podvodno uničevanje eksplozivnih sredstev, potapljaške operacije, nadzor morskega dna in priobalnega pasu s taktičnimi postopki za delovanje v zelo plitvih vodah ter prepoznavanje in uničevanje eksplozivnih sredstev z uporabo sodobne potapljaške opreme ter ob obveščevalni podpori. Namestnik poveljnika Odreda za specialno podvodno delovanje 430. mornariškega diviziona poročnik fregate Rok Resman je poudaril, da je to tretja skupna aktivnost s protiminskimi potapljači nemške vojske. V treh letih se je razvilo tesno partnerstvo na področju delovanja v zelo plitvih vodah, kar je eden izmed Natovih ciljev zmogljivosti. Odred že več let intenzivno sodeluje tudi s protiminskimi potapljači francoske vojske, zato se udeležuje tudi mednarodnih vaj v Franciji. Poročnik fregate Resman je ocenil, da je slovenska enota po opremljenosti in usposoblje-

nosti primerljiva s potapljaškimi enotami zavezniških vojsk, saj so v zadnjem obdobju dobili veliko nove in najsodobnejše opreme. V okviru vaje v Sloveniji je bilo izvedeno tudi potrjevanje doseženih operativnih zmogljivosti protiminskih potapljačev za delovanje v zelo plitvih vodah, ki ga je opravila ocenjevalna skupina 430. mornariškega diviziona. Član ocenjevalne skupine in glavni načrtovalec vadbenih aktivnosti na vaji praporščak Boštjan Sevčnikar je pojasnil, da je scenarij vaje predvideval vzpostavitev varnega humanitarnega pomorskega koridorja v ladjedelnici Izola. V prvem delu vaje so potapljači pregledali morsko dno, pomol in del kopnega, pri čemer so v vodi ter na obali odkrili številna nevarna eksplozivna sredstva in improvizirane eksplozivne naprave, ki so jih nato nevtralizirali na mestu najdbe ali jih dvignili ter prepeljali na mesto podvodnega uničenja. Tako je bila ladjedelnica v Izoli temeljito pregledana, do nje pa so bili po morju vzpostavljeni varni koridorji, po katerih so lahko ladje s humanitarno pomočjo znova varno vplule. V okviru vaje Hobotnica se je preverjalo tudi delovanje pomorskega operativnega centra pri nadzoru in spremljanju pomorske taktične slike ter poveljevanju in kontroli med poveljstvom 430. mornariškega diviziona in Odredom za specialno podvodno delovanje.

◀ Pripadnik Slovenske vojske je poskrbel za identifikacijo in uničenje nevarne naprave na kopnem.

✓ Nemški protiminski potapljači so uporabljali najsodobnejšo potapljaško opremo.

ODLIČNO SODELOVANJE Z NEMŠKO MORNARICO

Na vaji so kot primarni vadbenci sodelovali pripadniki Odreda za specialno podvodno delovanje, kot sekundarni vadbenci pa pripadniki iz poveljstva mornariškega diviziona, Enote Vojašnice slovenskih pomorščakov Ankaran in oddelka podvodne medicine. Mornar Jakob Muhič, potapljač iz Odreda za specialno podvodno delovanje, je povedal, da je to njegova druga mednarodna vadbena izkušnja, saj je lani sodeloval na mednarodni potapljaški vaji v Franciji. Na letošnji vaji Hobotnica je kot ladijski potapljač sodeloval pri pregledu morskega dna in identifikaciji, medtem ko so za odstranjevanje in nevtralizacijo poskrbeli protiminski potapljači. Poudaril je odlično sodelovanje s pripadniki nemške mornarice, s katerimi si izmenjujejo izkušnje o delovanju in opremi. Omenil je, da so v enoti dobili veliko nove opreme – od dihalnih aparatov, oblek, sonarjev, avtonomnih podvodnih plovil do robotov in sredstev za manipulacijo. Mornar Muhič si želi, da bi še kdaj lahko sodeloval na mednarodni vadbeni aktivnosti v tujini. Nad sodelovanjem na mednarodni vaji v Sloveniji je bila navdušena tudi skupina 15 pripadnikov nemške vojske, med katerimi je bilo devet potapljačev, trije operaterji podvodnih avtonomnih plovil in dva pripadnika, ki sta skrbela za podporo delovanja. Poveljujoči skupini Fabian Scharf iz enote protiminskih potapljačev nemške mornarice je ocenil, da se sodelovanje med potapljaškima enotama obeh vojsk nenehno izboljšuje tudi zaradi skupnih vaj, ki jih izmenično gostita obe državi. Njihova želja je, da bi vzpostavili mešane skupine potapljačev, ki bi na vaji skupaj izvajali postopke pod morsko gladino, kar bi sodelovanje še okrepilo. Slovenski vojski se je zahvalil za gostoljubje in dodal, da so z njeno mornariško enoto vzpostavili trdne partnerske vezi.

USPOSABLJANJE VOJAŠKIH KRIMINALISTOV BIH V SLOVENIJI

BESEDILO Jerneja Grmadnik
FOTO Bruno Toič

Del vaje je obsegal tudi
postopke identifikacije žrtev
ob množični nesreči.

V prvem tednu junija je Odsek kriminalistov Oddelka vojaške policije Generalštaba Slovenske vojske izvedel drugi del strokovnega usposabljanja kriminalistov vojaške policije oboroženih sil Bosne in Hercegovine. Gre za nadaljevanje dvostranskega sodelovanja med Slovenijo ter Bosno in Hercegovino na področju obrambno-varnostnega sistema, v okviru katerega slovenski strokovnjaki prenašajo znanje, izkušnje in dobre prakse svojim bosanskim kolegom pri preiskovanju kaznivnega dejanja in obravnavi kraja nesreč. Pridružili smo se jim ob simulaciji letalske nesreče vojaškega zrakoplova in spoznali, kako poteka preiskava po sistemu identifikacije žrtev množičnih nesreč (angl. Disaster Victim Identification – DVI).

Usposabljanja se je udeležilo deset kriminalistov vojaške policije oboroženih sil Bosne in Hercegovine, ki so se pod strokovnim vodstvom kriminalistov Slovenske vojske in sodelavcev z Ministrstva za obrambo seznanili s sodobnimi postopki ogleda kraja kaznivnega dejanja, zbiranjem in zavarovanjem dokazov ter usklajevanjem z drugimi službami v primeru kompleksnih nesreč. Višji vojaški uslužbenec XI. razreda Ignac Krajnc, načelnik Odseka kriminalistov Oddelka za vojaško policijo na Generalštabu Slovenske vojske, je izpostavil zahtevnost in posebnosti dela vojaškega kriminalista: »Srečujemo se z raznovrstnimi primeri, delujemo 24 ur na dan, sedem dni v tednu, po celotnem ozemlju države in tudi v tujini, kjer so naši pripadniki. Pristojni smo za obravnavo kaznivih dejanj v vojski, za katera je zagrožena zaporna kazen do treh let.« Poudaril je, da so vojaški kriminalisti strokovno usposobljeni enako kot civilni kolegi – opravijo kriminalistični tečaj pri Policiji, pridobijo ustrezno znanje in sledijo najnovejšim praksam. Pri delu so tesno povezani s kolegi iz civilne policije, kar omogoča prenos sodobnih metod tudi v vojaško okolje. »Slovenija je z Bosno in Hercegovino podpisala sporazum o dvostranski tehnični pomoči. V tem okviru prenašamo znanje o preiskovanju kaznivnega dejanja na njihove pripadnike, da dosežejo standarde, ki jih zahtevajo Nato in drugi mednarodni okviri, predvsem pa, da so sposobni strokovno in zakonito opraviti ogled kraja kaznivnega dejanja tako, da so zbrani dokazi veljavni na sodiščih,« je glav-

Usposabljanje so kot inštruktorji vodili izkušeni slovenski kriminalisti vojaške policije.

ni namen usposabljanja pojasnil Krajnc. Prvi del usposabljanja je potekal v Rajlovcu pri Sarajevu, drugi pa v Sloveniji, kjer so poleg teoretičnega dela izvedli tudi praktične vaje. »Prvi dan smo primerjali zakonodajo in predstavili opremo – kriminalistične kovčke, fotoaparate ter druge tehnične pripomočke. Del te opreme bomo bosanskim kolegom tudi predali v uporabo,« je dodal Krajnc in naštel še druge teme usposabljanja: »Danes na Brniku preigravamo scenarij letalske nesreče vojaškega zrakoplova. V prihodnjih dneh pa sledita še ogleda kraja eksplozije in kraja požara s sumom na požig. Zadnji dan bomo opravili poglobljene analize in študije primerov ter odpravljali morebitne nejasnosti.«

PRAKTIČNA VAJA: IDENTIFIKACIJA ŽRTEV

Del usposabljanja je vključeval postopke po sistemu identifikacije žrtev množičnih nesreč, ki se uporabljajo pri obravnavi množičnih nesreč, kot so denimo letalske katastrofe. Višji štabni vodnik Denis Medved, kriminalist vojaške policije, je opisal vajo: »Smo na kraju simulirane

letalske nesreče z dvema žrtvama. Območje smo razdelili na sektorje. Postopke izvajamo po protokolu identifikacije žrtev množičnih nesreč, ki je sestavljen iz štirih delov: priprave in usklajevanja, zbiranja posmrtnih podatkov, zbiranja predsmrtnih podatkov ter ujemanja in identifikacije.« Najprej se območje zavaruje, vzpostavi poveljniška struktura in načrtujejo nadaljnji postopki. Sledi zbiranje podatkov z mesta nesreče: odvzem DNK in prstnih odtisov, fotografiranje, popis osebnih predmetov. V tretjem delu se zbirajo podatki o pogrešanih – od družinskih članov in zdravnikov, iz zobnih kartonov ali s pomočjo osebnih predmetov. V zadnjem delu pa se podatki primerjajo in izvede potrjena identifikacija. Na kraju nesreče se vsak najdeni predmet dokumentira, fotografira z merilom in številko, zavaruje in pošlje v analizo. Vojaška policija vsak tak primer začne s sumom na kaznivo dejanje in nato sledi iskanje vzroka. »Pomembno je, da vsi postopki sledijo pravilnim standardom, saj le tako zagotovimo dokazno vrednost. Pri takih primerih sodelujejo še druge službe: pirotehniki, civilna zaščita, sodna medicina – odvisno od okoliščin,« je dodal Medved. Povedal je tudi, da so se s sistemom identifikacije žrtev množičnih nesreč v slovenski vojaški policiji seznanili leta 2017 na usposabljanju tujega strokovnjaka v Gotenici. Postopki so danes utečeni, vojaški kriminalisti pa redno sodelujejo tudi na vsakoletni vaji Zlomljeno krilo, ki simulira letalske nesreče. »Ob takih dogodkih je zelo pomembna usklajenost služb,« je še poudaril višji štabni vodnik Medved.

Udeleženci usposabljanja so spoznali tudi del Službe za preiskave letalskih nesreč in incidentov vojaških zrakoplovov pri Ministrstvu za obrambo. Načelnik službe polkovnik mag. Mihael Klavžar je goste sprejel v službenih prostorih na Brniku, na vojaškem delu Letališča Jožeta Pučnika, in jim predstavil način delovanja: »Pri obsežnejših nesrečah sodeluje več služb. Varnost je vedno na prvem mestu. Nato sledi čimprejšnje dokumentiranje prizorišča, zbiranje izjav očitcev in natančno fotografiranje z uporabo sodobnih tehnik.« Služba je pristojna za preiskovanje nesreč slovenskih vojaških zrakoplovov doma in v tujini ter nesreč tujih vojaških zrakoplovov na našem ozemlju. Klavžar je poudaril, da je pridobitev licence za delo v komisiji strogo regulirana – zahteva ustrezno izobrazbo, večletne izkušnje, osnovno trimesečno usposabljanje in nenehna izobraževanja ter usposa-

bljanja za ohranitev licence. Obravnava-
jo pa povprečno štiri primere na leto.

CENILJO STROKOVNOST SLOVENSКИH VOJAŠKIH POLICISTOV

Usposabljanje, ki ga je Slovenska vojska izvedla za kolege iz Bosne in Hercegovine, je primer uspešnega mednarodnega sodelovanja ter prenosa znanja. Slovenski kriminalisti vojaške policije so mentorsko vlogo, utemeljeno na izkušnjah, sodobni opre in medresorskem sodelovanju, opravili strokovno ter profesionalno. To je izpostavil tudi vodja ekipe Bosne in Hercegovine nadporočnik Da-

Polkovnik Klavžar je bosanskim
gostom predstavil opremo
preiskovalcev letalskih nesreč.

Slovenski in bosanski
vojaški kriminalisti

vorin Tratnik, poveljnik preiskovalnega odseka vojaške policije Bosne in Hercegovine, ki je vajo ocenil kot dragoceno izkušnjo. »Cilj vaje je krepitev naših sposobnosti, zlasti pri delu preiskovalnih organov. Vaja je zelo zanimiva, predvsem postopki, ki jih do zdaj nismo poznali, kot je identifikacija žrtev množičnih nesreč. Do konca tedna nas čaka še veliko zanimivih tem. Prvič sem na taki mednarodni vaji. Slovenija je lepa država, slovenski vojaki pa odlični gostitelji: profesionalni in strokovni,« je pogovor sklenil sogovornik.

OBJAVE MINISTRSTVA ZA OBRAMBO

ŠT. 385
JUNIJ 2025

6860.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter prvega odstavka 136. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 32/24) izdajam

ODREDBO O PODELITVI PRIZNANJ MINISTRSTVA ZA OBRAMBO

ZAHVALNO LISTINO S SPOMINSKIM KOVANCEM

prejmejo:
Andrejka FERLIN LUBI, 1960
Slavi LAVRIN IHANEC, 1962
Boštjan MLAKER, 1968
Branko NESTIČ, 1964
Matjaž PETRIČ, 1965
Vlado PŠENIČNIK, 1965

Številka: 094-8/2025-14
Datum: 9. 5. 2025

**Mag. Borut SAJOVIC
MINISTER**

6861.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter prvega odstavka 136. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 32/24) izdajam

ODREDBO O PODELITVI PRIZNANJ MINISTRSTVA ZA OBRAMBO

MEDALJO ZA MEDNARODNO SODELOVANJE III. STOPNJE

prejme:
podpolkovnik PETR KŘÍŽ, 1975, Češka republika

Številka: 094-8/2025-15
Datum: 9. 5. 2025

**Mag. Borut SAJOVIC
MINISTER**

6862.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter prvega odstavka 136. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 32/24) izdajam

UKAZ O PODELITVI PRIZNANJ GENERALŠTABA SV

BAJONET SLOVENSKE VOJSKE – POROČNIK

prejme:
Tilen PELKO, 1998

Številka: 094-1/2025-46
Datum: 15. 5. 2025

**Generalpodpolkovnik
Robert GLAVAŠ
NAČELNIK GENERALŠTABA SV**

6863.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter prvega odstavka 136. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 32/24) in Ukaza o priznanjih načelnika GŠSV št. 094-5/2013-260 z dne 17. 1. 2014 izdajam

UKAZ O PODELITVI PRIZNANJ GENERALŠTABA SV

I. SREBRNO PLAKETO SLOVENSKE VOJSKE

prejme:
GRABNER ROMAN

II. BRONASTO PLAKETO SLOVENSKE VOJSKE

prejme:
Tjaša ŠTRITOF, 1980

III. ZLATO MEDALJO VOJAKU SV ZA DOSEŽENE USPEHE

prejmeta:
Marko VRHOVNIK, 1980
Luka LESKOVŠEK, 1983

IV. SREBRNO MEDALJO VOJAKU SV ZA DOSEŽENE USPEHE

prejmejo:
Boris BUNDAŁO, 1970
Daniel RAKUŠA, 1983
Matej ZUPANC, 1988
Damjan MARTINČIČ, 1979
Marjan LOPATEC LAKŠMAN, 1971
Domen ŠIVIC, 1988
Karmen ŠABEDER, 1984
Adnan HUSANOVIČ, 1980
Danijel MIRT, 1983

V. BRONASTO MEDALJO VOJAKU SV ZA DOSEŽENE USPEHE

prejmejo:
Ana SITAR, 1982
Tomaž SAGADIN, 1985
Aleksander VREČAR, 1990
Gregor PERPAR, 1979
Peter TOMAŽIČ, 1978
Žan BERLIČ, 1999
Matevž SCHAUBACH, 1979
David ČERNE, 1979
Matjaž LIPOVŠEK, 1980
Miha BRICMAN, 1992
Gorazd BOBEK, 1982
Davor ŠMIT UPLAZNIK, 1985
Denis KALABIČ, 1991
Drago GRUŠKOVNJAK, 1983

VI. MEDALJO VOJAKU SV ZA DOSEŽENE USPEHE

prejmejo:
Blaž CESAR, 1993
Erik OCVIRK, 1997
Tyra BARADA, 2004
Aleš MARKOVIČ, 1983
Dejan DROBNIČ, 1979
Marko BIZJAK, 1995
Dušan FORŠEK, 1983
Boštjan HREN, 1982
Aleš SLUGA, 1994
Damijan GNAMUŠ, 1980
Vojko PUŠKAR, 1982
Miroslav PAJK, 1977
Ernest KOTNIK, 1981
Natalija KLADNIK, 1982
Tadej SKODIČ, 1989

VII. ZLATO MEDALJO NAČELNIKA GŠSV

prejmejo:
Mihaela HOŠNJAK, 1975
Branko ROBAR, 1972

Violeta Vladimira MESARIČ, 1972
Aleksandra FERLEŽ, 1971
Tomaž ŠTEMBERGER, 1972
Boštjan BOŽNIK, 1975
Slavko LIKEB, 1967
Natalija KODRIČ, 1966
Petra KOSEC, 1980

VIII. SREBRNO MEDALJO
NAČELNIKA GŠSV

prejmejo:
Toni TURŠIČ, 1969
Robert UDOVIČ, 1971
Nataša PATE, 1969
Valerija ZAKUŠEK, 1975
Janez OVNIČEK, 1975
Viktor SLUGA, 1975
Igor BANIČ, 1971
Andrej BLATNIK, 1977
Klemen ŠTAVBAR, 1979
Martin ŠTEFANIČ, 1971
Matjaž KOŠELNIK, 1969
Davorin ŠTER, 1984
Nenad PETROVIČ, 1972
Roki KOROŠEC, 1979
Aleš ŽAGAR, 1972
Daniel GREGOR, 1978
Sandi JANEŽIČ, 1978
Nataša PINTAR, 1979
Stefan TOMANOVIČ, 1971
Franci VALENČAK, 1972
Nataša OREŠNIK, 1973
Matjaž KAVKLER, 1974
Denis KOKELJ, 1979
Danilo KEKEC, 1973
Danijel SOKAČ, 1971

IX. BRONASTO MEDALJO
NAČELNIKA GŠSV

prejmejo:
Robert BOŽIČ, 1981
Janez PIRIH, 1976
Robert PUNTAR, 1976
Petra KOREN, 1977
Gregor POTOČNIK, 1976
Blaž BENIGER, 1978
Špela KLANČAR STAVANJA, 1977
David FERJANČIČ, 1963
Simona SOBIECH, 1975
Anita ŠEFMAN, 1978
Mitja KREN, 1976
Marjan FINK, 1970
Gregor KOBAL, 1971
Dejan OKOVIČ, 1968
Nataša JERNEJČIČ, 1968
Jože BARONIK, 1972
Simon MARKELJ, 1970
Igor BERLAK, 1974
Štefka POLUTNIK, 1981
Natalija KRISTOVIČ, 1971
Robert ROSA, 1985
Mihaela URBANC, 1980
Matjaž HVASTI, 1978

Tomaž VENIŠNIK, 1969
Franc LOGAR, 1976
Monika JANEZIČ, 1980
Dejan GJURIN, 1972
Beno DEBELJAK, 1972
Rajko KRAČUN, 1978
Milan SENICA, 1973
Branko ROLA, 1972
Nina ŠTUCIN, 1985
Rajko PETEK, 1971
Aleksander DRNOVŠEK, 1976
Uroš BAJT, 1982
Jaroslav KOVAČIČ, 1984
Leon REHAR, 1968
Patricija BALAŽIČ, 1978
Katja KOŠEC KOČEVAR, 1977
Milan LAH, 1973
Uroš ROŠKER, 1978
Aleš UMEK, 1973
Dragica NAHBERGER, 1967
Dominik TIKVIČ, 1981
Gregor BIZJAK, 1977
Robert BRATUŠA, 1974
Tine SETNIKAR, 1986
Matej VOCOVIK, 1980
Dejan ŽNIDERŠIČ, 1978
Ivan KRAJNC, 1969
Robert BREZNIK DŽEKO, 1971

X. MEDALJO NAČELNIKA GŠSV

prejmejo:
Tomaž PLESTENJAK, 1970
Marija KERČMAR, 1976
Mihael PAVŠIČ, 1969
Matija MOHAR, 1968
Miroslav DEBELJAK, 1973
Robert BENKO, 1967
Dejan ŠABEC, 1983
Simona BIŠKUP, 1981
Darjan HOZJAN, 1985
Boštjan ŠKUTELJ, 1978
David BOJANEC, 1991
Ana SLEVEC, 1975
Igor J. KOZJEK, 1972
Uroš KOZMELJ, 1989
Dušan PECMAN, 1968
Leon OROSEL, 1971
Nejc HAVLAS, 1981
Urban FELE, 1977
Blaž KOLENKO, 1993
Andrej DRNOVŠEK, 1964
Tomaž ZLOBKO, 1965
Igor GORIČAN, 1988
Matija LEBAN, 1996
Vasja BURKAT, 1969
Boris TEGELJ, 1967
Katja KOBENTAR, 1982
Marjeta BREŽNIK, 1969
Nuša KASTELIC, 1994
Timi GOLOB, 1991
Bojan ŽAGAR, 1992
Dejan HENIGMAN, 1989
Jože VUČKO, 1967

Marko GRABAR, 1987
Roman KOCI, 1973
Aleš MARINIČ, 1985
Nejc MAKAROVIC, 1993
Robert POVŠE, 1969
Jaka JANEŽIČ, 1981
Rok WAGNER, 1974
Uroš DRUZOVIČ, 1987
Janez SMOLEJ, 1968
Slavko ČOT, 1984
Jernej KARNIČAR, 1982
Primož KRAVCAR, 1976
Petra ŠTURM TOMAŽIN, 1979
Jože KRKOVIČ, 1981
Miha PLANKO, 1984
Greta TOMŠIČ, 1994
Peter SAJEVEC, 1977
Damjan KOLAR, 1977
Peter PLEJIČ, 1990

Številka: 094-4/2025-197
Datum: 15. 5. 2025

Generalpodpolkovnik
Robert GLAVAŠ
NAČELNIK GENERALŠTABA SV

6864.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter prvega odstavka 136. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 32/24) in Ukaza o priznanjih načelnika GŠSV št. 094-5/2013-260 z dne 17. 1. 2014 izdajam

UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
GENERALŠTABA SV

BRONASTO MEDALJO
NAČELNIKA GŠSV

prejme:
Mitja TOPALOVIČ ČAPELNIK, 1985

Številka: 094-4/2025-214
Datum: 15. 5. 2025

Generalpodpolkovnik
Robert GLAVAŠ
NAČELNIK GENERALŠTABA SV

6865.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter prvega odstavka 136. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 32/24) in Ukaza o priznanjih PDRIU (PDRIU, št. 094-10/2024-17 z dne 3. 12. 2024) izdajam

UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
POVELJSTVA ZA DOKTRINO,
RAZVOJ,
IZOBRAŽEVANJE IN
USPOSABLJANJE

ZAHVALO POVELJNIKA PDRIU

prejmejo:
Jurko STARC, 1962
Jurij RADUHA, 1974
Urška PRELOG, 1978
Jure KREJAČ, 1974
Peter ZVONC, 1975
Aleš KESIČ, 1977
Charles BENEDEJČIČ, 1969
Damjan GOLOB, 1973
Matej KRAŠOVIC, 1976
Rok KOVŠE, 1981
Ana HAZLER, 1981
Igor VERŠNIK, 1976
Matej ARBEITER, 1987
Renato BREZNER, 1971
Jure REPINA, 1986
Jure HIMELRAJH, 1981
Zlatko KVRŽIČ, 1978
Luka MITROVIČ, 1979
Uroš GORNIK, 1974
Aleš SINIČIČ, 1989
Matevž KERSNIK, 1987
Samo STREHAR, 1975
Tamara DERMAN ZADRAVEC, 1966
Matej REBERNIK, 1986
Katja PISTOR, 1985
Dejan ŠIBILJA, 1974
Giovanna TARANTOLA, 1974

Številka: 094-1/2025-29
Datum: 10. 4. 2025

Brigadir
Boštjan BAŠ
POVELJNIK PDRIU

6866.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter prvega odstavka 136. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 32/24) in Ukaza o priznanjih PDRIU (PDRIU, št. 094-10/2024-17 z dne 3. 12. 2024) izdajam

UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
POVELJSTVA ZA DOKTRINO,
RAZVOJ,
IZOBRAŽEVANJE IN
USPOSABLJANJE

I. ZLATO MEDALJO PDRIU

prejme:
Marjan HORVAT, 1973

II. SREBRNO MEDALJO PDRIU

prejme:
Danilo BRUS, 1967

III. BRONASTO MEDALJO PDRIU

prejmejo:
Jasna FEDRAN, 1977
Aleksander VARGA, 1973
Roman STRELEC, 1967
Pavel VUK, 1969
Vesna VENCELBERGER, 1970

Številka: 094-1/2025-24
Datum: 15. 4. 2025

Brigadir
Boštjan BAŠ
POVELJNIK PDRIU

6866.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter prvega odstavka 136. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 32/24) in Ukaza o priznanjih PDRIU (PDRIU, št. 094-10/2024-17 z dne 3. 12. 2024) izdajam

UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
POVELJSTVA ZA DOKTRINO,
RAZVOJ,
IZOBRAŽEVANJE IN
USPOSABLJANJE

ZLATO MEDALJO PDRIU

prejme:
Albin TEPEH, 1967

Številka: 094-1/2025-25
Datum: 15. 4. 2025

Brigadir
Boštjan BAŠ
POVELJNIK PDRIU

6867.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter prvega odstavka 136. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 32/24) in Ukaza 72. BR št. 094-3/2013-170 z dne 15. 1. 2014 z dopolnilom izdajam

UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
72. BRIGADE SV

ZAHVALO POVELJNIKA 72. BR

prejme:
Milenko CEHNAR, 1968

Številka: 094-1/2025-30
Datum: 18. 4. 2025

Polkovnik
Gregor HAFNER
POVELJNIK 72. BR

6868.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter prvega odstavka 136. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 32/24) in Ukaza 430. MOD št. 094-5/2013-257 z dne 13. 1. 2014 z dopolnilom izdajam

UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ 430.
MORNARIŠKEGA DIVIZIONA SV

ZAHVALO POVELJNIKA 430.

MOD
prejme:
Aleš PIRC, 1972

Številka: 094-1/2025-33
Datum: 18. 4. 2025

Kapitan bojne ladje
Andrej PEČAR
POVELJNIK DIVIZIONA

6869.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter prvega odstavka 136. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 32/24) in Ukaza o priznanjih 9. BZO (9. BZO, št. 094-5/2024-77 z dne 30. 8. 2024) izdajam

UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
9. BATALJONA ZRAČNE OBRAMBE

BRONASTO MEDALJO 9. BZO

prejmejo:
Mojca GOLOB, 1978
Andrej DEVINAR, 1984
Tina ZAGORC, 1985

Številka: 094-1/2025-14
Datum: 9. 5. 2025

**Podpolkovnik
Metod ŽURA
POVELJNIK**

6870.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter prvega odstavka 136. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 32/24) in Ukaza o priznanjih PDRIU (PDRIU, št. 094-10/2024-17 z dne 3. 12. 2024) izdajam

**UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
POVELJSTVA ZA DOKTRINO,
RAZVOJ,
IZOBRAŽEVANJE IN
USPOSABLJANJE**

POHVALO POVELJNIKA PDRIU
prejmeta:
Marko VRHOVNIK, 1980
Silvo COLOMBO, 1982

Številka: 094-1/2025-44
Datum: 15. 5. 2025

**Brigadir
Boštjan BAŠ
POVELJNIK PDRIU**

6871.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter prvega odstavka 136. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 32/24) in Ukaza o priznanjih PDRIU (PDRIU, št. 094-10/2024-17 z dne 3. 12. 2024) izdajam

**UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
POVELJSTVA ZA DOKTRINO,
RAZVOJ,
IZOBRAŽEVANJE IN
USPOSABLJANJE**

ZLATO MEDALJO PDRIU
prejme:
Jurko STARC, 1962

Številka: 094-1/2025-47
Datum: 15. 5. 2025

**Brigadir
Boštjan BAŠ
POVELJNIK PDRIU**

6872.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter prvega odstavka 136. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 32/24) in Ukaza o priznanjih RB 72. BR (RB 72. BR, št. 094-4/2018-46 z dne 5. 11. 2018) izdajam

**UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
RODOVSKEGA BATALJONA
72. BRIGADE SV**

SREBRNO MEDALJO RB 72. BR
prejme:
Robertino ŠKARABOT, 1970

Številka: 094-1/2025-48
Datum: 15. 5. 2025

**Podpolkovnik
Matija SKRBINEK
POVELJNIK RB 72. BR**

6873.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter prvega odstavka 136. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 32/24) in Ukaza o priznanjih 10. izvidniškega bataljona št. 094-1/2025-31 z dne 15. 4. 2025 izdajam

**UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
10. IZVIDNIŠKEGA BATALJONA**

I. SREBRNO MEDALJO 10. IB
prejmeta:
Aleksandra GRAČNER, 1981
Dušan NAPEČNIK, 1969

II. BRONASTO MEDALJO 10. IB
prejmejo:
Aleš ŠKAPER, 1998
Klemen SEBANC, 1994
Martin Tinče VODEB, 1993

Sebastijan LOKATELJ, 1998
Tomaž ŠUSTER, 1982
Sašo DRKUŠIČ, 1991
Matej UHAN, 1989
Gregor POLETTI, 1991
Marko BEADER, 1985
Anže KUTIN, 1999
Boštjan GERM, 1988

**III. POHVALO POVELJNIKA
10. IB**

prejmejo:
Anže GOLOB, 1991
Tilen GOR, 1994
Aljaž STRMLJAN, 1998
Kristjan MRZLIKAR, 2003
Žiga GORŠE, 1993
Dejan KRALJ, 1987
Dejan OLOVEC, 1984

Številka: 094-1/2025-50
Datum: 22. 5. 2025

**Podpolkovnik
Žiga PRETNAR
POVELJNIK 10. IB**

6874.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) ter prvega odstavka 136. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 32/24) in Ukaza o priznanjih RB 72. BR (RB 72. BR, št. 094-4/2018-46 z dne 5. 11. 2018) izdajam

**UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
RODOVSKEGA BATALJONA
72. BRIGADE SV**

SREBRNO MEDALJO RB 72. BR
prejme:
Damjan RAJH, 1980

Številka: 094-1/2025-23
Datum: 23. 5. 2025

**Podpolkovnik
Matija SKRBINEK
POVELJNIK RB 72. BR**

NA VAJI LETALSKE NESREČE PREIGRAVALI SCENARIJ PADCA DRONA

BESEDILO Jerneja Grmadnik in
Borut Podgoršek
FOTO Bruno Toič

Med 11. in 13. junijem je vaja kriznega odzivanja ob letalski nesreči Zlomljeno krilo 2025 v Sloveniji združila domače in tuje strokovnjake, ki so si izmenjali izkušnje ter se v praktičnem delu urili v učinkovitem sodelovanju ob letalski nesreči. Dogodek organizira Stalna komisija za preiskovanje letalskih nesreč in incidentov vojaških zrakoplovov, na njem pa so sodelovali vojaški in civilni preiskovalci, vojaška policija, Nacionalni forenzični inštitut, Inštitut

za sodno medicino, sodni izvedenci ter državni tožilec. V praktičnem delu smo spremljali scenarij, po katerem naj bi neidentificirani brezpilotnik strmoglavil na vojaški objekt.

Mednarodna in medresorska vaja Zlomljeno krilo poteka že od leta 2004. Letos je na njej sodelovalo več kot 50 domačih in tujih udeležencev. Organizira jo Stalna komisija, ki deluje v okviru Službe za preiskovanje letalskih nesreč in incidentov vojaških zrakoplovov na Ministrstvu za obrambo. Jedro komisije sestavlja pet zaposlenih omenjene službe, med člane pa spadajo tudi strokovni sodelavci z različnih področij – policije, vojaške policije, forenzike, ministrstev in tožilstva. Del vaje so vsako leto predavanja tujih in domačih strokovnjakov z letalskega področja, osrednji del pa je praktična vaja. Vodja letošnje vaje je bil polkovnik mag. Mihael Klavžar, njegov namestnik podpolkovnik Tilen Berger pa je pojasnil, da sta glavna namena vaje usklajevanje postopkov različnih služb in preizkus delovanja članov komisije. Uvodni del vaje Zlomljeno krilo je gostila Kontrola zračnega prometa Slovenije. Zbrane sta pozdravila takratni direktor Kontrole zračnega prometa Slovenije Srečko Janša in minister za obrambo mag. Borut Sajovic, ki je izpostavil pomen sodelovanja med obrambnimi, civilnimi in letališkimi službami za zagotavljanje varnosti tako v zraku kot na tleh. Minister Sajevec si je ogledal prostore Kontrole zračnega prometa Slovenije, kjer so mu predstavili delovanje in glavne procese, povezane z zagotavljanjem varnega ter učinkovitega vodenja zračnega prometa na slovenskem nebu.

OBMOČNA IN LETALIŠKA KONTROLA ZRAČNEGA PROMETA

Območna kontrola skrbi za varen, urejen in tekoč zračni promet nad Slovenijo. Prav oni zaznajo neidentificirane letalnike ali letalnike, katerih piloti se ne odzivajo. V takih primerih obvestijo 16. center za nadzor in kontrolo zračnega prostora Slovenske vojske, ki je del Natove mreže in se odloči, ali bo aktiviral prestrežniška letala. Letališka kontrola pa skrbi za varen promet letal na kontroliranem območju letališča. Praviloma so prav oni prvi stik s pilotom, ko letalo pristaja ali vzleta. Poleg tega nadzirajo tudi gibanje vseh vozil na manevrskih površinah letališča. V Sloveniji letališke kontrole delujejo na Brniku in vojaškem letališču Cerklje ob Krki ter v Mariboru in Portorožu. Vodja ljubljanske letališke kontrole

zračnega prometa Jan Jolič Lieven je povedal, da ima najvišjo prednost pilot letala, ki sporoči, da je v težavah oziroma da ima izredne razmere. Dodal je: »Prednost pred drugimi letalniki imajo helikopterji na nalogah helikopterske nujne medicinske pomoči in gorske reševalne službe ter medicinski leti. Pilot mora sporočiti vrsto naloge, da vemo, kaj točno se dogaja. Te statusne lahko sporočijo ob oddaji načrta poleta, po elektronski komunikaciji ali radijski zvezi. Običajno pa imajo prednost komercialna letala, ki letijo po voznem redu, in šolski leti.«

Delo kontrolorjev zračnega prometa je zelo stresno, zato imajo med delom obvezen počitek. Po treh urah dela v stolpu jim pripada ena ura počitka. V območni kontroli letenja, kjer zabeleži do 1800 preletov letal in helikopterjev na dan, pa imajo obvezen enourni počitek po dveh urah dela. Lieven je ob tem povedal: »Največji psihološki pritisk povzroči dogodek, pri katerem je ogroženo človeško življenje ali obsta-

ja nevarnost nesreče. Kontrolorji se pogosto sprašujemo, ali smo vse storili pravilno. Občutimo močan osebni pritisk, čeprav sistem temelji na kulturi neobsojanja. Izredne vremenske razmere, kot so megla, močan veter, sneg ali nevihte, znatno otežijo vodenje prometa, zmanjšajo vidljivost in povečajo tveganje za napake. V takih razmerah moramo ostati izjemno zbrani in se hitro prilagajati razmeram. V zadnjih letih smo se začeli soočati tudi z novo grožnjo – neavtoriziranimi droni v bližini letališča. Dron v zračnem prostoru, kjer je letenje prepovedano, predstavlja neposredno grožnjo varnosti letal. Ker kontrolorji pogosto nimamo informacij o lastniku ali namenu leta, so naše možnosti odziva omejene, tveganje pa zelo visoko.« Letošnja vaja Zlomljeno krilo je znova pokazala, kako pomembno vlogo ima Kontrola zračnega prometa Slovenije pri zagotavljanju varnosti v slovenskem zračnem prostoru. S strokovnostjo, izkušnjami in usklajenim delovanjem z drugimi službami je Kontrola zračnega prometa Slovenije nepogrešljiv člen v verigi učinkovitega odzivanja ob letalskih nesrečah.

DRON POŠKODOVAL VOJAŠKI OBJEKT

Scenarij letošnje praktične vaje je temeljil na dveh resničnih dogodkih – strmoglavljenju neznanega brezpilotnika v Zagrebu leta 2022 in letošnji nesreči manjšega športnega letala na Veliki planini. Po scenariju vaje je brezpilotnik prečkal državno mejo in se zrušil na vojaški objekt na Pokljuki, kjer so bili prisotni enota Slovenske vojske in dva pripadnika Civilne zaščite. Pri tem se je streha objekta delno porušila, več ljudi je bilo mrtvih. Ni bilo jasno, ali dron prenaša nevarne snovi ali eksploziv. Na kraj dogodka so bili napoteni vojaški helikopter, posredovalci in preiskovalna ekipa, ki so začeli zbirati podatke in opravili ogled prizorišča nesreče. »Vsaka služba opravi svoje naloge, hkrati pa se odprejo pravna vprašanja – kdo je pristojen, kako zavarovati območje in kako ravnati z dokazi, še posebej pri novih situacijah, kot je strmoglavljenje neidentificiranega brezpilotnika,« je poudaril podpolkovnik Berger. Dodal je, da gre za aktualno temo, saj je brezpilotnih zrakoplovov vse več, uporabljajo pa se tako v civilne kot vojaške namene. Ob dejanskem dogod-

ku bi bila aktivirana stalna komisija, ki je pristojna za preiskave letalskih nesreč in incidentov letalnikov Slovenske vojske doma in v tujini ter nesreč tujih vojaških zrakoplovov v Sloveniji. »Glavni preiskovalec bi izdal sklep o uvedbi preiskave, oblikoval operativno skupino ter pripravil uvodno poročilo v enem mesecu in končno poročilo v enem letu. Bistvo zadnjega so priporočila, ki lahko preprečijo podobne nesreče,« je izpostavil podpolkovnik Berger. Kriminalist Evgen Trampuš iz Uprave kriminalistične policije je opisal potek ogleda z vidika vodje preiskave. Najprej je treba zagotoviti varnost za vse udeležence, zato se izvede široko zavarovanje območja, ki omogoča nemoteno delo ekip. Sledi sistematičen pregled terena, pri katerem se pomembni predmeti označijo, oštevilčijo in fotografirajo. Če preiskovalci naletijo na nevarnost, se območje dodatno zavaruje, postopke pa nadaljujejo specializirane enote. »Kriminalisti vedno začnejo z domnevo, da gre lahko za kaznivo dejanje,« je opozoril Trampuš. »Posebej pri zapletenih primerih je pomembno jasno razmejevanje pristojnosti med službami. Takšne vaje omogočajo usklajevanje postopkov in pripomorejo k boljšemu sodelovanju,« je dodal. Višji vojaški uslužbenec IX.

◀ Protibombni tehniki so z robotom preverili nevarne predmete.

◀ Iskanje eksploziva z vojaškim službenim psom

razreda kriminalist Andraž Bizjak z Oddelka za vojaško policijo na Generalštabu Slovenske vojske je poudaril, da so bili v vajo vključeni pripadniki vojaške policije različnih specialnosti, ki so preiskovali kraj dogodka, iskali nevarne snovi in sodelovali pri identifikaciji žrtev. Posebno vlogo je imel Oddelek za protibombno zaščito, ki je z robotom preveril nevarne predmete. Sledilo je še iskanje eksploziva s službenim psom, ki sta ga z odliko opravila službeni pes Miks in njegov vodnik naddesetnik Urban Gradišek.

POMEMBNA JE ORGANIZACIJA DELA

Dr. Gregor Haring, specialist sodne medicine z Inštituta za sodno medicino, je pojasnil, da na vaji sodeluje kot strokovni sodelavec vojaške preiskovalne komisije in kot član nacionalne enote za identifikacijo oseb v primeru množičnih nesreč. Njegove naloge so pregledovanje posmrtnih ostankov, iskanje človeških delov, ki jih laiki pogosto ne prepoznajo, ter pomoč pri identifikaciji za namen pokopa in repatriacije. Cilja njihovega dela sta pozitivna identifikacija trupel in ugotavljanje vzroka smrti, kar vključuje tudi možnost, da je smrt nastopila zaradi nasilnega dejanja, na primer streljanja v letalu, zaradi katerega je to strmoglavilo. Poudaril je pomen vaj, na katerih se različne službe lahko uskladijo, preverijo postopke in izboljšajo sodelovanje – saj je napake bolje odpraviti na vajah kot v resničnih primerih. Opozoril je tudi, da se morajo strokovnjaki pri takem delu osredotočiti na dejstva in cilje – na primer ugotoviti vzrok smrti ali identificirati pokojnega, čustveno plat pa morajo pustiti ob strani, da lahko učinkovito opravijo svojo nalogo. Državni tožilec Jernej Ostruh je pojasnil, da se pri nesrečah s smrtnim izidom ogleda kraja udeležita tudi preiskovalni sodnik in državni tožilec. Njuna naloga je, da dasta pripombe in predloge glede nadaljnjih potreb v morebitnem kazenskem postopku. Poudaril je pomen vaj, saj omogočajo medresorsko usklajevanje, razpravo o izzivih ter prispevajo k boljšemu in učinkovitejšemu delu. Izpostavil je, da je zakonodajna podlaga urejena, medresorsko sodelovanje pa se je v zadnjih 20 letih močno razvilo, z jasnimi cilji in sporazumi med ustanovami. Zato meni, da je pri takih dogodkih najpomembnejša organizacija dela. Vaje so po njegovih besedah koristne tudi za osebno spoznavanje deležnikov, kar olajša poznejšo izmenjavo informacij in omogoča hitrejšo delovanje v resničnih primerih. Dogodka so se udeležili tudi hrvaški, nemški, srbski, madžarski in črnogorski strokovnjaki, kar je omogočilo prenos znanja in dobrih praks. Podpolkovnik Sándor Végsső, preiskovalec letalskih nesreč na madžarskem ministrstvu za obrambo, se je vaje Zlomljeno krilo udeležil že tretjič. Dejal je, da so take vaje dragocene, saj omogočajo primerjavo postopkov in izmenjavo izkušenj.

Pri pregledu terena pomembne predmete označijo, oštevilčijo in fotografirajo. ▶

»NAPREDUJEŠ, KO STOPIŠ IZ CONE UDOBJA«

BESEDILO Jerneja Grmadnik
FOTO Bruno Toič

Prestični naziv najboljšje vojakinje Slovenske vojske za leto 2024 si je prislužila naddesetnica Suzana Ropret, ki je v Slovenski vojski zaposlena že štirinajst let. Izkušena vezistka je pripadnica 10. izvidniškega bataljona, preteklo leto pa si bo zapomnila po številnih usposabljanjih, vajah ter izzivih, ki jih je premagovala strokovno in odgovorno. Naddesetnica prosti čas namenja številnim športnim podvigom – je navdušena gorska tekačica in ultramaratonka, ki si vsako leto zastavi nove cilje. Poudarila je, da delo v vojski zahteva premik iz cone udobja, kar omogoča napredovanje tako na poklicni kot osebnostni ravni.

Naddesetnico Suzano Ropret smo v rubriki Obrazi gostili pred šestimi leti kot nadobudno pripadnico takratnega 10. pehotnega polka, specializirano za področje zvez. V zadnjih šestih letih je z vztrajnostjo in odločnostjo gradila svojo poklicno pot v Slovenski vojski. Udeležila se je številnih usposabljanj in izobraževanj ter svojo delo opravljala vestno, profesionalno in motivirano. Njeno prizadevno delo ni ostalo neopaženo, saj se je letos kot prva vojakinja v zgodovini Slovenske vojske razveselila naziva, ki ga osvojijo le najboljši. »Zelo sem ponosna na to priznanje, saj potrjuje moje predano delo v Slovenski vojski,« je povedala pripadnica 10. izvidniškega bataljona in dodala, da so bili njenega uspeha veseli tudi sodelavci.

Preteklo leto so zaznamovali prestrukturiranje enote, številne vojaške vaje in usposabljanja, uvajanje nove opreme v operativno rabo in logistična podpora. Poleg tega je nadomeščala poveljnika oddelka, ki je bil odsoten zaradi izobraževanja. »Še vedno opravljam delo vezistke, zamenjala sem le četo – zdaj sem del logistično-poveljniške čete. V preteklih letih sem napredovala po činu, opravila usposabljanja za vojaški evidenčni dolžnosti oskrbnik in voznik ter izpit za C-kategorijo. Tako sem k specialnosti zvez dodala še logistično znanje,« je povedala sogovornica. Trenutno se na tem področje spoprijemajo z izzivi, saj prihajajo nova vozila, uvajajo se nove postaje in učijo se ravnanja z novo opremo. Poleg tega je zadolžena za logistično pomoč pri vajah in zadolževanju sredstev. »Leto je bilo intenzivno. Dela je bilo veliko – zapolnjevali smo vrzeli, ki so se pojavile ob prestrukturiranju enote, se izobraževali in učili. Moj naziv

◀ Naddesetnica Ropret je prejela pokal najboljšje vojakinje.

je tudi poklon moštvenemu delu, saj smo s sodelavci uspešno opravili vse dodeljene naloge,« je ekipni duh izpostavila vojakinja, ki se trenutno ukvarja s pripravami dveh čet na odhod na misijo.

V prostem čas se še vedno rada udeležuje ekstremnih športnih preizkušenj in dobrodelnih tekov. »Še vedno tečem, le razdalje podaljšujem,« se je nasmehnila športnica, ki se je v zadnjih letih navdušila nad gorskimi teki. Za njo sta že dva podviga, vsak dolg 110 kilometrov, pred kratkim pa je uspešno prestala tudi 60-kilometrsko preizkušnjo na Kočevskem. »Gorski tek združuje ljubezen do hribov in vzponov ter predstavlja sprostitve. Ko si 24 ur na prosti, imaš čas, da se veseliš, jočeš ali kričiš, okrog tebe pa so zelenje, narava in čudoviti razgledi. Na koncu narediš še nekaj dobrega zase,« je terapevtski vidik športne aktivnosti opisala naddesetnica. Podvigov se loteva skupaj s sopotnico, prav tako športno navdušenko, ki jo podpira tudi pri delu v vojski in je nanjo zelo ponosna. Ob koncu leta skupaj izbereta ekstremne preizkušnje za prihodnje leto in temu prilagodita treninge. »V prihodnosti bi rada pretekla 100 milj oziroma 160 kilometrov, nekoč pa se preizkusila na še ekstremnejših trasah, kot je Špartatlon z več kot 200 kilometri teka,« je bila odločna.

ODHAJA NA ŠOLO ZA PODČASTNIKE

Savinjčanka po rodu že nekaj let živi v Kranju in je navdušena nad Gorenjsko, ki ponuja veliko možnosti za izlete ter športne podvige. Tako kot v zasebnem življenju si tudi na poklicnem področju rada zastavlja nove izzive. Septembra namerava začeti šolanje na Šoli za podčastnike, nato pa postati poveljnica oddelka. »Veselim se izziva. Čeprav sem nekaj čas oklevala s to odločitvijo, sem spoznala, da je za napredovanje treba stopiti iz cone udobja,« je poudarila sogovornica, ki v vojski vidi številne možnosti za rast in napredovanje. »V vojski se naučiš potrpežljivosti, vztrajnosti in discipline, spoznaš veliko ljudi in pridobiš veliko znanja. Hkrati pa imaš ogromno 'pisarno', saj delujemo po vsej Sloveniji,« je povedala naddesetnica. Po njenem mnenju je prednost dela v vojski tudi možnost pridobivanja strokovnega znanja na različnih področjih, saj je v vojski je veliko rodov in poklicev.

MOTIVIRA GA DELO Z LJUDMI

BESEDILO Jerneja Grmadnik
FOTO Bruno Toič

Naziv najboljšega podčastnika Slovenske vojske za leto 2024 je letos pripadel višjemu vodniku Aljažu Naratu, pripadniku 18. bataljona za jedrsko, radio-loško, kemično in biološko obrambo. Z izjemno strokovnostjo, občutkom odgovornosti in zavzetostjo je v preteklem letu prejel kar štiri pomembna priznanja – za najboljšega podčastnika slovenskega kontingenta Kfor, najboljšega podčastnika misije Kfor za julij, najboljšega podčastnika Rodovskega bataljona 1. brigade in najboljšega inštruktorja 42. generacije tečaja za desetnike. Športnik po duši pri svojem delu prisega na znanje, izkušnje in odlično psihofizično pripravljenost.

Višji vodnik Aljaž Narat prihaja iz Radomelj, trenutno pa s partnerico živi v Domžalah. V Slovenski vojski se je zaposlil leta 2011, leto pozneje pa je začel delati v rodu jedrske, radiološke, kemične in biološke obrambe. »Že od malega me je zanimala vojska – orožje, uniforme, domoljubje. Oče in dedek sta me vzgajala s ponosom do domovine, oče je bil tudi udeležen v vojni za Slovenijo,« je pojasnil podčastnik, ki je bil v času šolanja na srednji kemijski šoli štipendist Slovenske vojske, zaradi česar je svojo poklicno pot začel v specializiranem bataljonu. Danes kot poveljnik dekontaminacijskega oddelka skrbi za zaščito vojakov, opreme in okolja pred nevarnimi snovmi. Njihovo delo vključuje tudi sodelovanje ob naravnih nesrečah in civilno-vojaških intervencijah, kot sta bili eksplozija v Melaminu in pomoč v času pandemije. »V 14 letih smo se v naši enoti zelo povezali. S sodelavci stremimo k strokovnosti in usposobljenosti za opravljanje najzahtevnejših nalog. Trenutno se ukvarjamo z nadgradnjo oborožitvenih sistemov na vozilih Cobra. Dobili smo nove hangarje in delujemo v prenovljenih prostorih v kranjski vojašnici. V uporabo prihaja nova oprema, vseskozi pa z vajami skrbimo za našo pripravljenost,« je povedal višji vodnik. Leto 2024 je bilo zanj izjemno. Na misiji Kfor na Kosovu je bil član skupine za povezavo in nadzor. Na območju delovanja, na severu Kosova, se mu je porodila zamisel o humanitarni akciji. »Ko sem videl, v kakšnih razmerah tamkajšnji otroci trenirajo nogomet, sem začutil, da lahko naredimo nekaj več. Povezal sem se z Nogometnim klubom Radomlje in njihovimi navijači ter začel zbirati športno opremo in rekvizite. Denarnim donacijam so se nato pridružili tudi drugi pripadniki na misiji. Akcija je prinesla veliko veselja, Slovenski vojski pa prepoznavnost

◀ Naziv najboljšega podčastnika si je prislužil višji vodnik Aljaž Narat.

in dober odnos z lokalno skupnostjo,« je z zadovoljstvom povedal Narat, ki je na misiji pomagal tudi civilistu v zdravstveni stiski. Na preizkušnji psihofizičnih zmogljivosti – vzdržljivostnem pohodu s težko opremo – je dosegel drugo mesto, za kar je prejel dodatna priznanja za svojo angažiranost. Po vrnitvi domov se ni ustavil. Brez premora je takoj začel delovati kot inštruktor na tečaju za desetnike. »Zavedam se, kako pomembno je, da znanje prenašamo naprej. Teorija je eno, praksa drugo. Vedno pravim, da vaja dela mojstra. Podčastnik mora biti mentor z znanjem, zgledom in človeškim pristopom,« je svoj odnos do vojakov pojasnil sogovornik. Delo z ljudmi mu veliko pomeni. »Pomembna sta timski duh in sodelovanje. Kot mentor želim, da vojaki razumejo, da smo tukaj drug za drugega – to gradi zaupanje,« je poudaril. Tudi zato ga žene želja po napredovanju in učenju. Trenutno se izobražuje za bojnega reševalca, saj verjame, da mu to znanje lahko koristi tudi v civilnem življenju. »Bil sem že v situaciji, ko sem pomagal ponesrečencu v prometni nesreči in ga oskrbel do prihoda reševalcev,« je povedal.

VESELI SE OČETOVSKÉ VLOGE

V prostem času se Narat ukvarja s športom, hribolazenjem, crossfitom in kuhanjem, predvsem s peko na žaru. Zelo rad ima živali – skupaj s partnerico in širšo družino skrbita za štiri pse. Oktobra pa ju s partnerico čaka še ena velika življenjska prelomnica – pričakujeta prvega otroka. »Življenje se bo spremenilo. V ospredju ne bo več samo služba, temveč tudi očetovska vloga,« je povedal z nasmehom in dodal, da ga usklajevanje obojega ne skrbi. Svojo prihodnost še naprej vidi v Slovenski vojski. Želi si dokončati višjo strokovno šolo z logističnega področja ter napredovati po činu in odgovornostih. Na vprašanje, kaj mu pomeni naziv najboljšega podčastnika, pa je skromno odgovoril: »To je velika čast. Še vedno se ne zavedam povsem, kako izjemen dosežek je to. Vem pa, da mi daje motivacijo, da še naprej služim svoji enoti, Slovenski vojski in Sloveniji.«

V CERKLJAH NA OGLED ZAVEZNIŠKI LETALNIKI

BESEDILLO IN FOTO
Marko Pišlar

Vojašnica Jerneja Molana v Cerkljah ob Krki je v soboto, 14. junija, odprla vrata za obiskovalce.

Na letaliških ploščadih in drugih manevrskih površinah so bili na ogled vojaški helikopterji in letala, vozila in oprema letaliških služb ter nekaterih drugih enot Slovenske vojske. Zanimivo dogajanje s preleti letal in helikopterjev pa je potekalo v zračnem prostoru nad letališčem. Ob tej priložnosti je potekala tudi otvoritvena slovesnost s postrojem sodelujočih enot ob začetku letošnje mednarodne vojaške vaje **Jadranski udar**. Dogodka so se udeležili minister za obrambo Republike Slovenije mag. Borut Sajovic, poveljnik sil Slovenske vojske brigadir Boštjan Močnik, predstavniki lokalne skupnosti, veteranskih in domoljubnih organizacij ter drugi gostje.

PRISPEVEK K POVEZOVANJU IN USPOSABLJANJU ZAVEZNIŠTVA

Gostitelj dogodka poveljnik 15. brigade vojaškega letalstva in zračne obrambe polkovnik Janez Gaube, ki je bil tudi direktor vaje, je na začetku povedal, da je mednarodna vojaška vaja **Jadranski udar** prerasla v platformo sodelovanja med Slovensko vojsko ter zavezniškimi in partnerskimi državami, saj z njo združujejo bogate izkušnje, nadgrajujejo

Zlato medaljo Slovenske vojske je minister Sajovic izročil 16. centru za nadzor in kontrolo zračnega prostora.

znanje iz preteklih let in krepijo skupne zmogljivosti. To prepoznava tudi mednarodna skupnost, saj se število sodelujočih držav in letalnikov na vaji iz leta v leto povečuje. Po njegovih besedah vaja **Jadranski udar** pomembno prispeva k povezovanju in usposabljanju zavezništva. Polkovnik Gaube je pojasnil, da 12 let izvajanja vaje ni zgolj številka, temveč simbol vztrajnosti, zaupanja in razvoja. »Je tudi dokaz, da z vsako vajo rastemo kot posamezniki, vojska in zanesljiv člen zavezništva,« je dodal.

KLJUB MAJHNOSTI PREMOREMO VELIKO ZNANJA

Slavnostni govornik na prireditvi minister za obrambo mag. Borut Sajovic se je na začetku zahvalil udeležencem vaje iz Slovenije ter zavezniških in partnerskih držav. Zahvalil se je tudi predstavnikom lokalne skupnosti in obiskovalcem dneva odprtih vrat, da so se odločili za obisk cerkljanske vojašnice ter tako

Postroj udeležencev ob začetku mednarodne vaje **Jadranski udar**

podprli Slovensko vojsko v prizadevanjih pri doseganju miru in stabilnosti v svetu ter pri obrambi domovine. Minister je v nagovoru izpostavil tudi pomen sistema zaščite in reševanja, ki je imel pomembno vlogo ob naravnih nesrečah, kot so bili požar na Krasu leta 2022 in katastrofalne poplave, ki so pred dvema letoma prizadele Slovenijo. Poudaril je tudi pomen vaje **Jadranski udar**, ki poteka tako v zračnem prostoru kot na kopnem, njen cilj pa je, da bi lahko še bolj sodelovali, bili bolj povezani in močnejši. Minister Sajovic je prepričan, da smo dokazali, da imamo kljub majhnosti veliko znanja. V svojem nagovoru je omenil tudi sprejetje Resolucije o splošnem dolgoročnem programu razvoja in opremljanja Slovenske vojske do leta 2040, ki bo začrtala jasno pot napredka in razvoja Slovenske vojske. Ob koncu je dodal, da največja moč Slovenske vojske ni v opremljenosti, temveč v ljudeh – predanih pripadnicah in pripadnikih, ki s srcem pod uniformo služijo domovini.

ZLATA MEDALJA 16. CENTRU ZA NADZOR IN KONTROLO ZRAČNEGA PROSTORA

Ob tej priložnosti je minister Sajovic 16. centru za nadzor in kontrolo zračnega prostora podelil zlato medaljo Slovenske vojske. Gre za prvo enoto Slovenske vojske, ki je bila vključena v Natove strukture. Center deluje v sestavi 15. brigade vojaškega letalstva in zračne obrambe ter je vključen v Natov integrirani sistem zračne obrambe. Njegove naloge so opazovanje in nadzor zračnega prostora Republike Slovenije, kontrola oborožitvenih sistemov zračne obrambe Slovenije ter zavezništva, prenos podatkov o razmerah v zračnem prostoru uporabnikom v Sloveniji in Natu ter skrb za vodenje zračnih operacij v zračnem prostoru nad Slovenijo. Vojašnica Jerneja Molana je v okviru tradicionalnega dneva odprtih vrat pripravila bogat in zanimiv program za obiskovalce. Ti so si lahko med drugim ogledali oborožitve in opremo Slovenske vojske ter statične in dinamične predstavitve letal in helikopterjev, ki so sodelovali na mednarodni vojaški vaji **Jadranski udar**.

VIPAVA V ZNAMENJU DOMOLJUBJA IN VOJAŠKEGA PONOSA

BESEDILO Petra Apšner
FOTO Bruno Toič

V petek, 6. junija, je Glavni trg v Vipavi postal prizorišče pomembnega dogodka za Slovensko vojsko – svečane prisega domovini ob koncu temeljnega vojaškega strokovnega usposabljanja generacije marec 2025. Dogodek ni bil le prelomna točka za nekaj več kot 90 kandidat in kandidatov, temveč tudi slovesen poklon domoljubju, odločnosti in odgovornosti do domovine. S svojo prisotnostjo so slovesno prisego počastili načelnik Generalštaba Slovenske vojske generalpodpolkovnik Robert Glavaš, poveljnik Poveljstva za doktrino, razvoj, izobraževanje in usposabljanje brigadir Boštjan Baš ter župan vipavske občine mag. Anton Lavrenčič.

Na dogodku, ki je potekal ob podpori domačinov, svojcev, znancev in prijateljev pripadnikov Slovenske vojske, so slovesno prisegli vojaki na prostovoljnem služenju vojaškega roka, pripadniki pogodbene rezervne sestave ter vojaški uslužbenci. Ti so usposabljanje začeli 3. marca v učnih enotah Vipava, Bohinjska Bela, Murska Sobota in Novo mesto, po 13 tednih pa uspešno končali vse tri faze temeljnega usposabljanja.

Domovini je priseglo 95 kandidatov.

Poveljnik Mlinar je podelil priznanja najboljšim.

Kandidatom je ob prisegi čestital tudi minister Sajovic.

»Prisega ni zgolj formalnost,« je v pozdravnem nagovoru poudaril poveljnik Centra za usposabljanje podpolkovnik Primož Mlinar, »temveč je zaveza k služenju domovini, spoštovanju zakonov, časti in vojaške discipline.« V govoru je izpostavil, da je usposabljanje vojakov zahtevna naloga, ki zahteva strokovnost, prilagodljivost in človeški pristop – še posebej v času, ko se generacije kandidatov spoprijemajo z različnimi izzivi. V imenu Slovenske vojske se je podpolkovnik Mlinar zahvalil vsem, ki podpirajo pripadnike vojske, še posebej pa družinam in prijateljem, ki so neprecenljiv vir moči ter motivacije. Posebno zahvalo je namenil inštruktorjem in vodstvu centra, ki s svojim delom oblikujejo prihodnje pripadnike Slovenske vojske.

VOJAŠKA KARIERA PONUJA VELIKO PRILOŽNOSTI

Kot osrednji govorec je zbrane pozdravil minister za obrambo mag. Borut Sajovic, ki je spomnil na lepoto domovine, njeno zgodovinsko vrednost in pomen služenja njej. Ob tem je izpostavil, da so kandidati generacije marec 2025 dokaz predanosti, discipline in vztrajnosti. Minister Sajovic je dejal, da vojaška kariera ponuja številne priložnosti – od učenja jezikov in strokovnega izpopolnjevanja do delovanja na različnih strokovnih področjih, kot so medicina, inženiring in informacijska tehnologija. Pri tem je izpostavil pomen sodobne opreme in dobrih pogojev za delo, saj mora biti slovenski vojak dobro opremljen, usposobljen ter motiviran.

PODELILI PRIZNANJA NAJBOLJŠIM

Ob koncu slovesnosti so podelili priznanja najuspešnejšim posameznikom v posameznih učnih enotah, ki so se med usposabljanjem posebej izkazali in postali zgled sovojakom. Dogodek je s svojo simboliko in vzdušjem ponovno potrdil, da biti slovenski vojak ni le poklic, temveč poslanstvo. S prisego je marčevska generacija uradno vstopila v vojaške vrste in potrdila, da je pripravljena služiti domovini – ne le z besedami, temveč z dejanji. S tem niso samo končali enega poglavja, temveč so odprli vrata novi vojaški poti. Poti, ki zahteva več, vendar vrača še več – čast služenja domovini.

SLOVENIJA PRIPRAVLJENA NA GAŠENJE IZ ZRAKA

BESEDILO Jerneja Grmadnik
FOTO Bruno Toič

Letala Air Tractor so lani in
letos naletela več kot 1000 ur
in odvrgla 800.000 litrov vode.

Sloveniji je v zelo kratkem času, tudi ob podpori evropskih sredstev, uspelo vzpostaviti zmogljivost za gašenje požarov iz zraka. Pobuda je sledila obsežnemu požaru na območju Krasa leta 2022. Konec projekta nakupa letal za gašenje Air Tractor so 11. junija zaznamovali na vojaškem delu Letališču Jožeta Pučnika na Brniku. Dogodka so se udeležili predstavniki Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje, Evropske komisije in sodelujočih ministrstev. Minister za obrambo mag. Borut Sajovic in direktor Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje Leon Behin sta poudarila, da je Slovenija s projektom okrepila svojo pripravljenost na odziv ob naravnih nesrečah.

Po največjem požaru v zgodovini samostojne Slovenije na območju Krasa pred tremi leti je Slovenija že v prihodnjem letu začela izvajati projekt vzpostavitve zmogljivosti za gašenje požarov iz zraka. »Danes smo uradno končali pomemben evropski projekt, ki je v okviru finančnega obdobja 2021–2027 omogočil nakup štirih specializiranih letal za gašenje požarov v naravnem okolju – Air Tractor AT-802. Projekt je bil vreden približno 23 milijonov evrov, pri čemer je Evropska unija prispevala 15,5 milijona, preostanek pa Republika Slovenija in Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje,« je pojasnil direktor uprave Leon Behin. Izrazil je zadovoljstvo, da so projekt v sodelovanju z več ministrstvi in drugimi partnerji uspešno izpeljali v zelo kratkem času: »Nobena druga evropska država, zlasti v civilni sferi, še ni tako hitro vzpostavila takšne zmogljivosti.« Poudaril je, da so letala že uspešno sodelovala pri gašenju požarov, tudi letos, ko je 7. junija zagorelo na območju Smlednika. Minister za obrambo mag. Borut Sajovic je posebej izpostavil letošnje prvo uspešno posredovanje letal Air Tractor, ki lahko v nekaj minutah zajamejo 12.000 litrov vode, kar bistveno olajša delo gasilcem na terenu. Poudaril je, da smo v Sloveniji pripravljeni in da uspešno končana operacija kaže, da znamo hitro ter učinkovito črpati evropska sredstva.

DRŽAVLJANI SO S TO ZMOGLJIVOSTJO VARNEJŠI

V projekt sta bili vključeni tudi Ministrstvo za kohezijo in regionalni razvoj kot organ upravljanja programa evropske kohezijske politike ter Ministrstvo za naravne vire in prostor kot posredniško telo. Državni sekretar mag. Marko Koprivc z Ministrstva za kohezijo in regionalni razvoj je povedal, da se ob nedavnih naravnih nesrečah v Sloveniji ponovno potrjuje, kako pomembne so naložbe v ustrezno opremo za zaščito prebivalcev. Zahvalil se je Evropski komisiji za podporo pri financiranju nakupa letal za gašenje požarov prek sredstev evropske kohezijske politike, saj ta naložba pomembno prispeva k večji varnosti državljanov. »Taki ukrepi so bistveni za varnejšo prihodnost – če bomo skrbeli za naravo, bomo zmanjšali pogostost naravnih nesreč,« je še poudaril in izrazil željo po zeleni prihodnosti. Minister za naravne vire in prostor Jože Novak je izpostavil, da letala predstavljajo učinkovit odgovor na podnebne spremembe. Ob tem je opozoril, da je pri spoprijemanju s temi izzivi treba delovati celostno – od preventive in odzivanja do odprave posledic. Projekt je označil kot uspešen skupni dosežek, ki hkrati opozarja, da podnebne spremembe ne pojenjajo. Dogodka ob koncu projekta so se udeležili tudi predstavniki Evropske komisije. Direktorica Direktorata za implementacijo programov in krepitev upravnih zmogljivosti Sofia Alves je čestitala sodelujočim pri projektu ter poudarila, da naravne nesreče ne poznajo meja, zato si morajo države pomagati. Izpostavila je pomen solidarnosti in sodelovanja, prepričana pa je, da bo slovenska zmogljivost uspešno delovala tudi v okviru evropskega mehanizma civilne zaščite.

ZDAJ PODPORA ŠPANSKIH PILOTOV, DO LETA 2027 SAMOSTOJNO DELOVANJE

Leon Behin je predstavil načrte za prihodnost. Trenutno so v enoti štirje piloti, ki že izvajajo samostojne lete, vendar jim izkušnje še vedno predaja-

Slovesnosti ob koncu projekta nakupa so se udeležili predstavniki Evropske komisije, obrambnega ministrstva in drugih resorjev.

jo španski piloti, ki so v času požarne sezone, med 15. majem in 15. septembrom, stalno prisotni v Sloveniji. »Cilj je do leta 2027 zagotoviti lastne službe za delovanje enote. Naši piloti so izšolani in lahko izvajajo samostojno letenje, morajo pa skupaj z inštruktorji naleteti skupno več kot 100 ur v operacijah, da bodo to lahko varno počeli tudi v prihodnosti,« je vidik varnosti izpostavil direktor uprave in opozoril, da so letalske operacije gašenja iz zraka zelo tvegane, zato izkušeni španski piloti na slovenske pilote prenašajo tudi taktično znanje. Cilj je do leta 2027 zagotoviti deset lastnih pilotov.

Trenutno za hangariranje letal najemajo prostore v Bovcu in na Letališču Jožeta Pučnika. Načrtujejo pa, da bodo letala v poletni sezoni zunaj in čim bližje potencialnim žariščem požarov, zato jih bodo v določenem delu sezone premaknili v Divačo. Divaško letališče sicer nima dovolj dolge steze za vzletanje letal s polno zmogljivostjo, poleg tega je izpostavljeno vetrovnim razmeram. Je pa pomembno za polnjenje z gorivom in servisiranje, zato ga nameravajo letos preizkusiti. Po terminkem načrtu morajo biti drugo leto dograjeni hangarji na letališču Brnik in nastanitvene zmogljivosti za delovanje posadk, ki so zdaj nastanjene v najetih prostorih. Leon Behin je dodal, da so želje še ambicioznejše – želijo si namreč še dveh letal, s čimer bi imela Slovenija floto šestih letal. To bi omogočilo aktivnejše vključevanje v mehanizme Evropske unije za pomoč pri gašenju požarov v tujini, saj je cilj Slovenije, da bi po letu 2027 lahko sodelovala v mednarodnih operacijah. Poleg tega resno razmišljajo o krepitvi posebne dronske enote, ki bi zagotavljala varnost zračnega prostora med intervencijami. Letala namreč letijo na zelo nizkih višinah, prisotnost nereguliranih dronov pa predstavlja veliko nevarnost – kar se je že pokazalo v tujini. Naloga te enote bo skrb za varno in učinkovito izvajanje operacij.

NOVA VOZILA PRVIM OSMIM TESTNIM OBČINAM

BESEDILO URSZR
FOTO Bruno Toič

Predstavniki ministrstva z
župani osmih občin, ki so
prejele testna vozila.

Vsredo, 18. junija, je v Državnem logističnem centru v Rojah potekal slavnostni podpis pogodb ob predaji specialnih tovornih vozil s hidravličnimi nadgradnjami in kotalnih zabojnikov z opremo osmim testnim občinam. Vozila so prevzele občine Cerkno, Domžale, Grosuplje, Kranj, Maribor, Nazarje, Ravne na Koroškem in Velika Polana.

Vozila in oprema so bili nabavljeni v okviru projekta Zagotavljanje ustrezne opreme za izvajanje nalog na področju zaščite, reševanja in pomoči ob poplavih na državni, regionalni in lokalni ravni, ki je bil sofinanciran iz sredstev evropske kohezijske politike za programsko obdobje 2014–2020. Do konca leta 2024 je bilo nabavljenih 40 specialnih tovornih vozil s hidravličnimi nadgradnjami in 164 namenskih kotalnih menjalnih zabojnikov z opremo, ki so namenjeni opravljanju nalog zaščite, reševanja in pomoči oziroma ob odzivu na podnebno pogojene nesreče, s poudarkom na poplavih. Odločitev o razdelitvi opreme je temeljila na dveh kriterijih, in sicer da morajo biti občine v oceni ogroženosti Slovenije zaradi poplav uvrščene v četrti oziroma peti razred ogroženosti in ležati na območjih pomembnega vpli-

va poplav znotraj enega izmed 20 hidro-geografskih območij. Decembra lani in januarja letos je bilo 95 občin, ki bi lahko pridobile to opremo, pozvanih k sodelovanju pri testiranju specialne protipoplavne opreme ter vzpostavitvi regijsko-lokalnih enot za hiter odziv na podnebno pogojene nesreče.

Marca in aprila 2025 so zainteresirane občine posredovale vloge z ustreznimi dokazili o izpolnjevanju pogojev. Skupno je prispelo 32 prijav občin, ki so ustrezale zahtevam glede uvrstitve v hidro-geografska območja. Komisija za preverjanje izpolnjevanja pogojev in pripravo predlogov za sklenitev pogodbe o sodelovanju je opravila pregled vlog ter dodatne kontrolne terenske ogleda, s katerimi je preverila, ali so zagotovljeni ustrezni prostori za garažiranje vozil in kotalnih zabojnikov. Zaradi zaprosil občin za podaljšanje rokov za pridobitev ustreznih dokazil in potrdil se je predvideni čas za izbor nekoliko podaljšal. Na podlagi pregledanih vlog in ogleda na terenu je komisija oblikovala končni seznam prvih osmih testnih občin, ki izpolnjujejo vse pogoje za sodelovanje pri testiranju protipoplavne opreme ter vzpostavitvi regijsko-lokalnih enot za hiter odziv na podnebno pogojene nesreče.

Minister mag. Borut Sajovic je v nagovoru ob predaji vozil poudaril: »Vozila in oprema odhajajo na poplavna območja – tja, kjer so občine pokazale največjo pripravljenost ter zagotovile ustrezne pogoje in kader. Vsem želim, da bodo ta vozila čim pogosteje uporabljena za treninge in vaje, čim redkeje pa za intervencije. Če pa bo treba reševati, bomo to storili skupaj – povezano, usklajeno in učinkovito.« Ob tej priložnosti se je še posebej zahvalil ekipi Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje. Generalni direktor uprave Leon Behin je v svojem nagovoru pozdravil uspešno končan prvi del projekta. Osem izbranih občin je že prejelo vozila, ekipe pa so opravile prvo usposabljanje. »V prihodnje bo med druge občine razdeljenih še okoli 20 vozil, del opreme pa bo ostal v testni uporabi pri naših enotah. Trenutno imamo sedem vozil nameščenih na izpostavah, poteka pa tudi usposabljanje ekip iz Nove Gorice in Kranja. Tako bomo zagotovili pokritost celotne Slovenije – od vzhoda do zahoda,« je poudaril Behin. Župan občine Ravne na Koroškem Tomaž Rožen se je v imenu občine in koroške regije zahvalil za prejeto opremo ter poudaril pomen pripravljenosti na podnebno pogojene nesreče, ki so močno prizadele tudi njihovo regijo, zlasti v poplavih avgusta leta 2023. Zagotovil je, da bodo vozila uporabljena odgovorno – predvsem za zaščito ljudi, njihovega premoženja in okolja. »Čeprav si vsi želimo, da te opreme ne bi bilo treba uporabljati v kriznih situacijah, nas realnost naravnih nesreč žal uči drugače,« je sklenil ravenski župan.

Spoštovani upokojenke in upokojenci Ministrstva za obrambo,

obveščamo vas, da je leta 2023 začel veljati novi Zakon o varstvu osebnih podatkov (Uradni list RS, št. 163/22, ZVOP-2), ki predpisuje pogoje za pridobitev posameznikove privolitve za obdelavo osebnih podatkov.

Vljudno vas vabimo, da izpolnite in nam posredujete obrazec soglasja za zbiranje in obdelavo vaših osebnih podatkov. Namenjen je predvsem ohranjanju stikov med nekdanjimi pripadniki Slovenske vojske in nekdanjimi zaposlenimi na ministrstvu ter Ministrstvom za obrambo. Na podlagi tega soglasja vas bomo lahko obveščali ter vabili na različne dogodke in aktivnosti. Vaši osebni podatki bodo uporabljeni izključno za zgoraj navedene namene.

Podpisano soglasje lahko pošljete na naslov **Ministrstvo za obrambo, Direktorat za obrambne zadeve, Sektor za vojaške zadeve, Vojkova 55a, 1000 Ljubljana** ali na elektronski naslov **glavna.pisarna@mors.si**.

Če kot nekdanji zaposleni ne boste več želeli, da se vaši osebni podatki zbirajo in obdelujejo, boste lahko soglasje kadar koli preklicali. Po prejemu vašega pisnega preklica soglasja Ministrstvo za obrambo vaših osebnih podatkov ne bo več obdelovalo in jih bo izbrisalo iz zbirke osebnih podatkov.

SOGLASJE ZA ZBIranJE IN OBDELAVO OSEBNIH PODATKOV

Ime: _____ Priimek: _____

Enotna matična številka občana (EMŠO): _____

Ulica, naselje in hišna številka: _____

Poštna številka: _____ Pošta: _____

Mobilni telefon: _____ Telefon doma: _____

Elektronska pošta: _____

IZJAVLJAM:

– SOGLAŠAM, da Ministrstvo za obrambo skladno z veljavno zakonodajo s področja varstva osebnih podatkov in Splošno uredbo o varstvu podatkov (Uradni list EU, št. 119/1) zbira, obdeluje, uporablja, shranjuje in ažurira zgoraj navedene osebne podatke.

– SOGLAŠAM, da se bodo zgoraj navedeni osebni podatki obdelovali in uporabljali za namen obveščanja in vabljenja na aktivnosti, ki so namenjene ohranjanju stika nekdanjih zaposlenih z Ministrstvom za obrambo.

– SOGLAŠAM, da Ministrstvo za obrambo osebne podatke ažurira na podlagi evidentiranih sprememb podatkov Centralnega registra prebivalcev Republike Slovenije.

Soglasje za zbiranje in obdelavo osebnih podatkov velja do mojega pisnega preklica.

V _____, dne _____

(lastnoročni podpis)

V 15. brigadi vojaškega letalstva in zračne obrambe Slovenske vojske delujeta izkušena pripadnika, ki ju povezuje več kot samo služba – sta brata in že od nekdaj navdušena nad letalstvom. Major Darko Sovič, pilot letala L-410 Turbolet, in štabni vodnik Tomo Sovič, tehnik letalec, sta pogosto del iste posadke. Poudarila sta, da sta pri opravljanju nalog najpomembnejši strokovnost in profesionalnost. Njuna zgodba ni le pripoved o karierah v letalstvu, temveč tudi pričevanje o vztrajnosti, predanosti in ljubezni do letenja.

OD OTROŠKIH SANJ DO PILOTSKE KABINE

Brata Sovič sta odrasčala v Radljah od Dravi in z nasmehom najprej povesta, da sta si bila kot otroka veliko v laseh. Pri Darku, starejšem izmed bratov, je ljubezen do letalstva začela rasti skozi modelarstvo. Usodno pa je nanj vplivala reklama za srednjo vojaško letalsko šolo v Rajlovcu pri Sarajevu, ki si jo je izbral že kot osnovnošolec – kljub očetovim pomislekom. »Oče je želel, da postanem električar in da skupaj odpreva delavnico, vendar sem bil vztrajen,« je povedal. Med šolanjem v nekdanji Jugoslaviji je izkusil politične napetosti in pritiski ob koncu osemdesetih let, zato se je odločil, da še pred povišanjem v čin vodnika zapusti vojsko. Oče je sicer vztrajal, naj nadaljuje šolanje na vojaški letalski akademiji v Zadru, zato sta sklenila kompromis: pot bo nadaljeval le, če opravi zdravniški pregled. »Bil sem odločen, da ne želim delati v jugoslovanski vojski. Vsi rezultati zdravniških testov so bili v redu, zato sem lahko narobe odgovarjal le pri pregledu oči,« se je s kančkom humorja spomnil namerno neuspelega zdravniškega pregleda, na katerem so ga res zavrnili. S to odločitvijo se je izognil tudi izbruhu vojne v vojaških vrstah. Študij je nadaljeval na tehnični fakulteti v Mariboru in se kot inženir najprej zaposlil v gospodarstvu, vendar so sanje o pilotiranju ostale. Ko se je pojavila priložnost za zaposlitev v Slovenski vojski, je najprej zavihal rokave kot mehanik na helikopterjih, pozneje pa je postal vodja vzdrževanja v nekdanji helikopterski večnamenski eskadrilji. Čeprav je opravljal inženirska dela, je v

BRATA SOVIČ POGOSTO SKUPAJ V ZRAKU

BESEDILO Jerneja Grmadnik
FOTO Bruno Toič

Major Darko Sovič je pilot letala Turbolet.

Štabni vodnik Tomo Sovič opravlja naloge tehnika letalca.

prostem času še vedno veliko letel in pridobival licence. Učil se je tudi letenja pri Damijanu Cehnerju, lastniku pilatusa PC-6, in čakal na priložnost za pilotsko službo v Slovenski vojski. »Na koncu se je vse sestavilo – ni bilo preprosto, saj je koga moja pot tudi zmotila. Opravi sem dodatno usposabljanje in preverjanje pri sedanjem poveljniku brigade, polkovniku Janezu Gaubetu. Moj prvi uradni let s PC-6 je bila pot do Banjaluke, kjer je potekalo evropsko prvenstvo padalcev,« se spominja Darko Sovič.

PROFESIONALNOST PRED BRATSKIM ODNOSOM

Pet let mlajši brat Tomo se je sprva izučil za kleparja, zanimanje za letalstvo pa se je okrepilo, ko se je v vojsko vključil njegov brat. Leta 2002 se je tudi sam zaposlil v Slovenski vojski in takoj našel svojo pot med letala ter helikopterje – najprej kot letalski klepar. Opravi je šlo za podčastnike, višjo strokovno šolo, usposabljanje za letalskega tehnika in pridobil ustrezne licence za različne tipe letalnikov. Njuni poti sta se prvič združili leta 2009, ko je Darko kot vodja vzdrževanja iskal inženirje z višjo strokovno šolo in ga povabil v svojo enoto. Tudi Tomo si je želel poklicno pot nadaljevati v zraku. Opravi je šolanje za tehnika letalca na pilatusu PC-9 in turboletu. Povedal je, da to delo vključuje naloge pred in med poletom ter po njem: »Letalo pripravim na polet, opravi zunanji in notranji pregled, pripravim kabino glede na to, koga in kaj bomo prevažali, skrbim za potnike in točenje goriva.« Njuni prvi skupni poleti so bili najprej na letalu PC-6, danes pa sodelujeta na turboletu, katerega pilot je Darko postal pred petimi leti. Čeprav sta kot del iste posadke pogosto skupaj v zraku, sta oba poudarila, da bratski odnos med letom ni v ospredju. »Najin odnos je strogo profesionalen – vsak ima svoje naloge,« je poudaril Darko. »Zaupanje pa seveda obstaja, saj veš, kdo sedi zraven in kaj zna,« je dodal Tomo. Letalske naloge, ki jih opravljata, so prevoz opreme, vojakov in predstavnikov državnih organov, zdravstvene evakuacije ter sodelovanje v izrednih razmerah, kot so bile evakuacije med epidemijo covid-19. Brata sta skupaj doživela tudi enega bolj dramatičnih trenutkov v letalski karieri – odpoved motorja. »Bil je moj prvi kapitanski let. Vendar se je letalo obnašalo enako kot na simulatorju. Šele po pristanku sem začutil, da imam moker hrbet,« se je trenutka, v katerem sta mu koristili zbranost in izkušnost, spomnil Darko. Ob tem je poudaril, da so prav za take primere zelo pomembna redna usposabljanja na simulatorju, ki jih opravi dvakrat na leto v Pragi. »Tam vadimo postopke za primere izrednih razmer,« je dodal.

ŠE VEDNO UŽIVATA V LETENJU

Oba sta si ustvarila družini – Tomo danes živi v Savinjski dolini, Darko pa ostaja v domačih Radljah. Letalstvo jima je omogočilo veliko, vendar povzročilo tudi nekatere izzive v zasebnem življenju. »Letenje je kot droga – povsem te prevzame, in to lahko vpliva na partnerstvo,« je priznal Darko. »Sin je šel po svoji poti in študira računalništvo, vendar gre rad kdaj leteti z menoj,« je še povedal. Tomo ima mlajša otroka, hčerko in sina, ki se bosta o poklicni poti še odločala. Darko v prostem času rad leti na manjših letalih in dela kot inštruktor, v Slovenski vojski pa si želi v prihodnosti leteti še na kakšnem večjem vojaškem letalu. Kljub pogostemu sodelovanju v službi pa sta Korošca z nasmehom povedala, da v prostem času ne govorita o službi in vojski. Ob koncu sta si bila enotna – v poklicu še vedno uživata, saj ju vodi entuziazem, ki odtehta odrekovanje, odsotnosti in nepredvidljive delovne urnike. Ljubezen do letenja je nekaj, kar oba še vedno močno čutita – in prav to zahteva tudi njun poklic.

ZDRAVSTVENI CENTER SLOVENSKE VOJSKE

BESEDILO VVU XIII. r. dr. Simon
Lukančič, VZE
FOTO Zvone Vrankar

Obremenitveno testiranje

Zdravstveni center Slovenske vojske v Štuli je ena izmed podenot Vojaške zdravstvene enote. Njegovo temeljno poslanstvo je opravljanje preventivne zdravstvene dejavnosti za pripadnike Slovenske vojske in zaposlene v upravnem delu Ministrstva za obrambo. To obsega preventivne zdravstvene preglede, cepljenja in druge naloge s področja varstva in zdravja pri delu.

Zdravstveni center je organiziran po formacijski hierarhični strukturi, sestavljajo pa ga poveljstvo, oddelki in ambulate. Preventivne zdravstvene preglede izvaja z lastnimi zmogljivostmi ter s pomočjo zunanjih pogodbenih izvajalcev. Sodeluje z enotami Slovenske vojske ter upravnim delom ministrstva pri naročanju zaposlenih na preventivne zdravstvene preglede. Poveljstvo načrtuje in usmerja delovanje enote v skladu s predpisi, strokovnimi smernicami in zahtevami nadrejenih. Skrbi za opravljanje rednih in izrednih dnevnih, tedenskih, mesečnih ter letnih nalog in obveznosti. Linijo vodenja in poveljeva-

nja tvorijo načelnik ter vodje oddelkov in ambulant, strokovno linijo pa predstavljajo vodje oddelkov in ambulant, zdravniki specialističnih ambulant ter glavna medicinska sestra.

Oddelki in ambulate izvajajo svojo dejavnost na podlagi področnih uradnih aktov. V sestavi centra so oddelki za medicino dela, prometa in športa, oddelki za laboratorijsko dejavnost, oddelki za psihološko dejavnost, specialistične ambulate (internistično-kardiološka ambulanta, zobozdravstvena ambulanta in psihiater), ambulanta za letalsko medicino in cepilna ambulanta. Oddelki za medicino dela, prometa in športa opravi v dveh ambulantah okoli 4000 pregledov na leto. Zunanji pogodbeni izvajalci dodatno opravijo do 700 pregledov v Zdravstvenem domu Ljubljana in 2000 predhodnih preventivnih zdravstvenih pregledov v drugih osmih zunanjih pogodbenih ustanovah. Oddelki za laboratorijsko dejavnost izvede približno 4500 obravnav na leto, oddelki za psihološko dejavnost pa okoli 2200. Dejavnosti specialističnih ambulant so v preteklosti večinoma izvajali zunanji pogodbeni izvajalci (kardiolog, epidemiolog, zdravnik interne medicine in zobozdravniki). Lastna psihiatrična ambulanta opravi do 30 obravnav na leto. V letalski ambulanti letno izdajo do 200 zdravniških spričeval za obnovitev licenc letalskemu osebju, večinoma pilotom in letalskim tehnikom, ter dodatne licence za padalske tečajnike. Zdravstveni center izvede do 5000 cepljenj na leto v cepilni in drugih ambulantah Vojaške zdravstvene enote, Nacionalni inštitut

za javno zdravje kot zunanji pogodbeni izvajalec pa dodatno opravi do 1500 cepljenj, ki jih v našem centru ne moremo izvajati. Pripadniki zdravstvenega centra se vsako leto udeležujejo vojaških in specialističnih izobraževanj ter usposabljanj in opravljajo predpisane letne obveznosti ter notranjo službo. Po potrebi sodelujejo pri zdravstvenih zagotovilih na terenu, predstavitvenih aktivnostih Slovenske vojske, vojaških vajah ter v mednarodnih operacijah in na misijah v podporo miru. V strukturi zaposlenih je 62 odstotkov vojaških oseb in 38 odstotkov civilnih. Ženske predstavljajo kar 83 odstotkov vseh zaposlenih. Kar 88 odstotkov zaposlenih pa opravlja delo na zdravstvenih delovnih mestih.

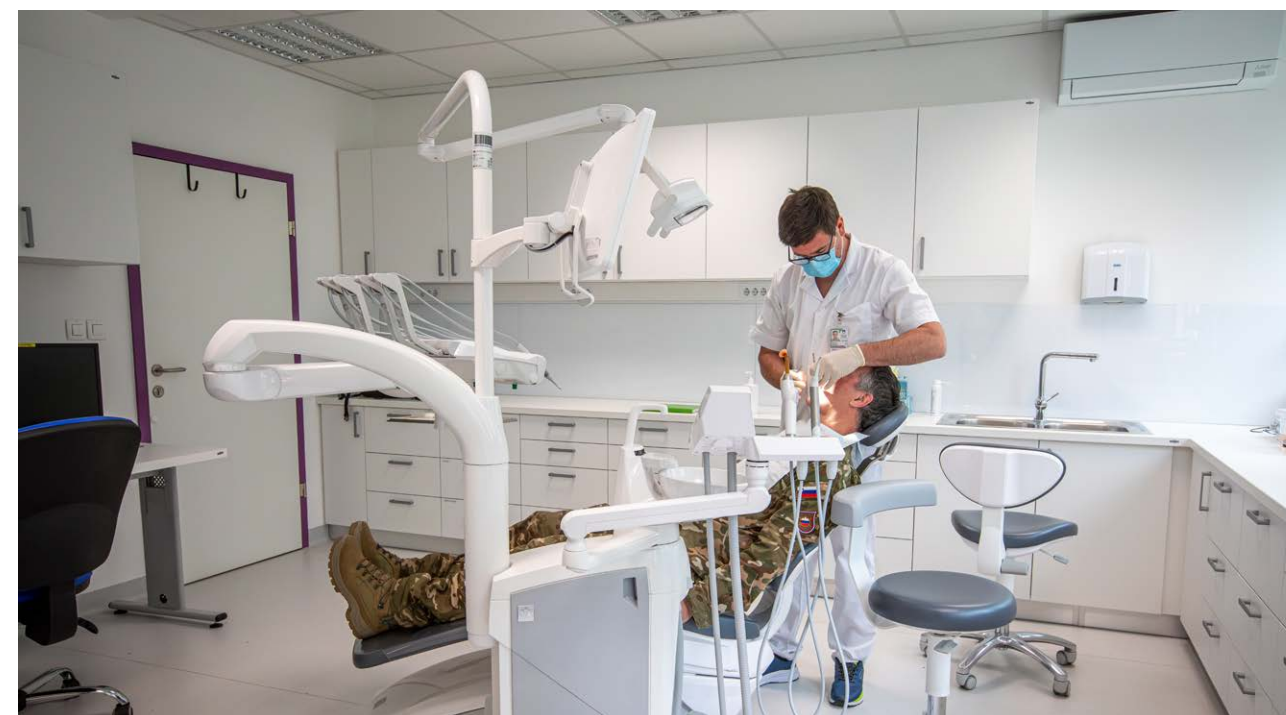
V zdravstvenem centru se lahko pohvalimo z veliko novostmi. Z zaposlitvijo zdravnika specialista internista Tomaža Cankarja nam je v trenutnem obsegu dela ambulant za medicino dela, prometa in športa na dan preventivnega zdravstvenega pregleda uspelo hkrati izvesti vsa obremenitvena testiranja. Naš specialist internist je zadnji del

svoje specializacije prilagodil našim potrebam in v zadnji polovici leta opravil kroženje na kardiologiji. Poleg tega je uspešno opravil zahteven in zelo cenjen evropski izpit iz ultrazvoka srca. Z nakupom ustreznih aparatov (ultrazvoka srca ter monitorjev Holter za pritisk in srčni ritem) in manjšim gradbenim posegom nam je zanj uspelo urediti kardiološko ambulantno za opravljanje dodatnih preiskav, kar je bistveno skrajšalo čas zaključevanja preventivnih pregledov. V prejšnjih letih so namreč dodatne preiskave opravljali zunanji pogodbeni izvajalci, ki imajo dolge čakalne vrste.

Skupaj z Direktoratom za logistiko Ministrstva za obrambo smo v zadnjih dveh letih uspešno končali gradnjo zobozdravstvene ambulante, opremljene z rentgenskim slikanjem (ortopanom in digitalnim rentgenom). Ambulanta je v operativni uporabi za dajanje strokovnega mnenja zobozdravnika na podlagi rentgenske slike, kot to zahteva Natov stanag 2466. Za dajanje mnenja smo delno zaposlili dva zobozdravnika, ki dnevno pokrivata potrebe ambulante za medicino dela, prometa in športa v Štuli. Po pridobitvi dovoljenja za delo zobozdravstvene ambulante in zaposlitvi enega zobozdravnika za polni delovni čas bomo v preostalem delovnem času lahko izvajali tudi kurativno dejavnost za tiste pripadnike, ki bodo te storitve najbolj nujno potrebovali. S srednjeročnim projektom, ki bi omogočil gradnjo zobozdravstvenih ambulant v vsaj nekaj večjih vojašnicah, bi se lahko zagotovil zadosten obseg zobozdravstvene dejavnosti za celotno Ministrstvo za obrambo. Z vzpostavitev kardiološke in zobozdravstvene ambulante smo v Vojaški zdravstveni enoti močno skrajšali čas zaključevanja zdravniških spričeval.

Z ureditvijo prehoda našega informacijskega sistema na zunanje internetno omrežje bomo še dodatno skrajšali postopke. Zdravniku specialistu trenutno največ časa vzame pridobivanje kurativne zdravstvene dokumentacije izbranega osebnega zdravnika. Po prehodu bo zdravnik lahko v večini primerov na nacionalni ravni dostopal v register pacientovih podatkov in tako učinkoviteje končal pregled zdravstvenega stanja napotenega pripadnika oziroma delavca upravnega dela Ministrstva za obrambo.

Nova zobozdravstvena ambulanta

NAVODILO SREDNJI PEHOTNI BATALJON

BESEDILO podpolkovnik
Aleš Kesič, PDRIU
FOTO Bruno Toič

Srednji pehotni bataljon je temeljna zmogljivost srednje bataljonske bojne skupine. ▲

Tiskana in digitalna različica Navodila srednji pehotni bataljon je izšla 15. aprila, na dan, ko praznuje Poveljstvo za doktrino, razvoj, izobraževanje in usposabljanje. Dokument je skoraj dve leti pod vodstvom brigadirja Boštjana Baša pripravljala časna skupina, v kateri je sodelovalo približno 25 častnikov, podčastnikov, vojaških uslužbencev in civilnih oseb. Navodilo določa poslanstvo, naloge, načela, načine in vrste delovanja ter poveljevanje v srednjem pehotnem bataljonu Slovenske vojske. Predgovor k navodilu je napisal generalpodpolkovnik Robert Glavaš, navodilo pa je recenziral brigadir Peter Zakrajšek.

Načelnik Generalštaba Slovenske vojske generalpodpolkovnik Robert Glavaš je v predgovoru povzel določila razvojno-usmerjevalnih dokumentov Republike Slovenije in Nata ter v luči varnostnih razmer v Evropi opozoril na potrebo, da mora Slovenska vojska povečati sposobnost delovanja v različnih varnostnih situacijah v celotnem spektru delovanj, tudi tistih z visoko intenzivnostjo. Zapisal je, da bo razvoj Slovenske vojske do leta 2030 temeljil na pospešenem in vzporednem razvoju osrednjih zmogljivosti za potrebe nacionalne ter kolektivne obrambe. Prednostni nalogi sta preoblikovanje in razvoj sestave Slovenske vojske, ki bosta omogočila vzpostavitev bistvenih zmogljivosti, med katerimi sta srednja bataljonska bojna skupina in srednji bojni izvidniški bataljon. Ker je srednji pehotni bataljon temeljna enota srednje bataljonske bojne skupine, načelnik generalštaba navodilo vidi kot platformo za konceptualno načrtovanje uporabe bataljona ter preizkus organizacijskih, taktičnih, logističnih in drugih postopkov. Obenem ga obravnava kot vodilo za oblikovanje meril za doseganje bojne pripravljenosti ter kot osnovno vojaškostrokovno literaturo za vojaško izobraževanje in usposabljanje. Ob koncu predgovora izpostavi, da bo navodilo vplivalo tudi na razvoj podobnih aktov vodenja.

Poveljnik Poveljstva za doktrino, razvoj, izobraževanje in usposabljanje brigadir Boštjan Baš je v uvodu zapisal, da živimo v obdobju izjemno hitrega razvoja doktrinarnih publikacij. Navedel je številne publikacije, ki so v zadnjih letih izšle v Natu, Evropski uniji in drugih državah, ter opozoril, da je z vidika razvoja srednjih sil nujno, da v Slovenski vojski sledimo zahodnemu

trendu doktrinarnega razvoja. Ocenil je, da je navodilo osredotočeno na ofenzivno, defenzivno in prehodno delovanje bataljona, pri čemer so bila prizadevanja avtorjev usmerjena v jasen zapis in nazoren grafični prikaz taktičnih nalog poslanstva in kontrolnih ukrepov. Izpostavil je tudi pomen standardizacije vojaške terminologije.

V prvem poglavju sta obravnavani strateška in operativna raven delovanja. V njem sta opisana strateški kontekst in strateški okvir, na podlagi tega pa vojaški strateški cilji Republike Slovenije, ki izhajajo iz Vojaške strategije. Povzeta so tudi temeljna doktrinarna načela in pojmi iz Zavezniške združene doktrine. Na operativni ravni so opredeljeni združeno, večnacionalno in večdomensko delovanje ter podrobno predstavljeni operativni okvir in spremenljivke delovanja, ki so bistvene za razumevanje taktičnega delovanja.

V drugem poglavju je opisano taktično delovanje. Opredeljeni so spremenljivke poslanstva ter načini, vrste in oblike delovanja, razdeljeni s sistemom poimenovanj (taktično taksonomijo). Velik poudarek je namenjen bojnim funkcijam, katerih usklajevanje je odločilno za doseganje učinkov večrodovskega bojevanja. Zaradi interne stopnje tajnosti podatkov o formacijah Slovenske vojske je v tretjem poglavju opisan ameriški srednji bataljon (angl. Stryker Battalion), kar zagotavlja podlago za primerjalno analizo ter kritično in kreativno razmišljanje o razvoju kadrovskih in materialnih formacij Slovenske vojske.

V četrtem poglavju so obravnavani premikanje in oblike manevra, ki so logično povezani s taktično taksonomijo in veljajo za vse načine, vrste in oblike delovanj. Peto, šesto in sedmo poglavje opredeljujejo ofenzivno, defenzivno in prehodno delovanje ter so bistvo navodila. Vse vrste in oblike naštetih delovanj so natančno razčlenjene z vidika načrtovanja po bojnih funkcijah, organizacije sil, priprave in izvedbe delovanja ter prehoda v drug način delovanja. V osmem in devetem poglavju sta predstavljena stabilizacijsko in podporno delovanje. Pomemben del navodila so tudi priloge. V prilogi A so predstavljeni kontrolni ukrepi, v prilogi B pa taktične naloge poslanstva. Obe prilogi določa-

ta osnovne instrumente vojaške znanosti na taktični ravni za učinkovito izvajanje poveljevanja s poslanstvom. V prilogi C je angleško-slovenski slovar.

Navodilo je nastalo na podlagi izkušenj, ki so bile pridobljene v operativnem ciklu 72. brigade v letih 2021 in 2022. Analiza kolektivnih urjenj in vaj – računalniško podprtih štabnih in poveljniških vaj, taktičnih vaj brez sil, taktičnih vaj, podprtih z živo simulacijo, taktičnih bojnih streljanj ter taktičnih vaj z bojnimi streljanji – je omogočila osnovne parametre za razvoj navodila. Odločitev za pripravo navodila je bila sprejeta konec leta 2022 na odboru za razvoj rodu pehote, odgovornost za pripravo pa je prevzel brigadir Boštjan Baš. Začasno skupino je načelnik Generalštaba Slovenske vojske imenoval marca 2023. Analiza primarnih in sekundarnih pisnih virov je avtorjem omogočila teoretično podlago za razvoj navodila. Pri tem so se soočili s težavo, da je Natova literatura precej splošna, saj na najnižji ravni taktičnih publikacij (ATP 3.2.1.1.) določa taktične dejavnosti od ravni bataljona do korpusa in zato ni dovolj natančna za jasno opredelitev pojmov na bataljonski ravni. Avtorji so zato analizirali tudi ameriško in britansko literaturo. Začasna skupina je bila organizirana tako, da je imela vsaj enega izkušenega častnika za vsako bojno funkcijo. To je omogočilo, da so funkcijski strokovnjaki z enakim teoretičnim okvirom lahko enakovredno prispevali k razvoju konceptov poveljevanja in kontrole, premikanja in manevra, obveščevalne zagotovitve, ognjene podpore, vzdržljivosti delovanja in zaščite sil srednjega pehotnega bataljona Slovenske vojske. Navodilo je nastajalo dve leti, saj so ga člani začasne skupine pripravljali ob drugih delovnih nalogah v svojih organizacijskih enotah. V tem času je bilo obravnavano na taktični, operativni in strateški ravni. Dvakrat je bilo analizirano na štabni obravnavi načelnika štaba Generalštaba Slovenske vojske in predstavljeno na štabnem poročanju pri načelniku Generalštaba Slovenske vojske. Veliko truda je bilo namenjenega standardizaciji vojaške terminologije. Ta je namreč precej pereč problem tako v Slovenski vojski kot tudi v zavezniških vojskah. Pri vsakodnevnem delu se pripadniki Slovenske vojske pogosto znajdejo v situaciji, ko je za en pojem v rabi več terminov ali ko en termin označuje več različnih pojmov, kar povzroča komunikacijske šume. Navodilo težavo nestandardiziranih terminov rešuje na dva načina: prvič, vsak vojaški termin, uporabljen v navodilu, je naveden v angleškem izvirniku v sprotni opombi, in drugič, v prilogi C so po abecednem redu zbrani vojaški termini v angleškem in slovenskem jeziku. Navodilo je vplivalo tudi na splošen razvoj vojaške terminologije, saj so bili vsi termini vneseni v slovar vojaške in obrambne terminologije MOterm. Pomembno vlogo sta imeli tudi lektoriranje in oblikovanje navodila. Lektoriranje 600 strani dolgega dokumenta je bilo zahtevno zaradi dosledne rabe vojaške terminologije, za tisk pa je bilo treba grafično pripraviti več kot 500 slik in tabelarnih prikazov. Za sklep lahko povzamemo misli brigadirja Baša iz uvoda, da navodilo osebno razume kot podlago, ki lahko vpliva na prihodnjo organiziranost, usposabljanje, nakup glavnih bojnih sistemov, razvoj vodij ter ključnega kadra in infrastrukture. Verjame, da gre za živ dokument, ki bo spodbudil kritično razmišljanje pripadnikov Slovenske vojske in se bo že v prihodnjih letih posodobil.

Proces nastanka navodila, ki je temeljil na prispevkih posameznikov iz različnih organizacijskih enot Slovenske vojske, se lahko z ustanovitvijo Centra za doktrino in razvoj sistematizira. Pri tem bo bistven proces upravljanja doktrine, ki temelji na uokvirjanju telesa doktrine in določitvi posameznikov, odgovornih za razvoj posameznih doktrinarnih publikacij. Navodilo je v tiskani obliki na voljo v Knjižnično-informacijskem in založniškem centru na lokacijah v Ljubljani, Mariboru in Vipavi, v digitalni obliki pa na straneh Digitalne knjižnice MORS.

NAGRADNA KRIŽANKA

Foto: Goran Krošelj									GOSTA ZMES: SLABA PLJAČA	IZBRANA DRUŽBA, SMETANA	REDOVNICA, NUNA	CESTNO VOZILO	KRALJ ŽIVALI	ORGAN VIDA
								PRIPRAVA ZA ČESANJE						
								ODVRŽENA KOŽA, LEV						
								JEDRO KAKE STVARI						
								NEMŠKI IZUMITELJ (NIKOLAUS)					SLOVENSKA PEVKA (JADRANKA)	STOJNICA (LJUDSKO)
								URŠKA ALIČ						
												JOŽE ŠLIBAR		
												BLODNJE S PRVIDI		
Avtor: Vladimir Milovanović, NAJETO PERO	VEČJA MOTKA (NAREČNO)	SLOVENSKA SOPRANISTKA MEZE	PREDVAJALEC KASET	SKUPEK, CELOTA	DELEC Z EL. NABOJEM	VODNI VRTNEC				KLJČANA KARTA				
						DUŠAN NEČAK				ŽENIN BRAT				
SLOVENSKI LITERARNI ZGODOVINAR (IGOR)								ŠPORTNIK PRVAK			OBDOBJE, DOBA			
								GLAVNA ARTERIJA			AZUSKI POLOSEL			
KAČA VELIKANKA V J. AMERIKI									KRMLO VOZILA					
									KIT. DRŽAV. (ZEDONG)					
PŠEC (SLABŠALNO)						STR. ZA ROMANISTIKO								
						AFRŠKI DIKTATOR								
OMLATEN SINOP ŽITA					PREBIVALEC BARAKE								VELIKA SKALA, SKALOVJE	POBIVALEC SMETI
					JED IZ RIBJIH KER									
PERJE PRI REPI				KNJIGOVODSKI RAČUN						MAVEC, SADRA				
				SVETILKA						MESTO V VOJVODINI				
	ČAS BREZ DEŽJA	JERUZALEM. MOŠEJA							SEMENJ					
		KONEC MOLITVE							OBJEKT ČEZ REKO					
ZVEZNA DRŽAVA MALEZIJ, SARAWAK								ŽUPAN POD FRANCOZI				ČE(P)		
								IGRALEC ZALOKAR				PRILAČNOST, ČAR		
INTELEKT			ENOTA ČERKVE ZA ŠIRJENJE VERE								BAJKA			
			M(A)K								RUDOLPH VALENTINO			
KRAJ PRI NOVI GORICI							OSTROST							
GLAVNO MESTO TURČIJE							UDELEŽENEC STAVKE							

REŠEVALCEM NAGRADNE KRIŽANKE

Pravilna rešitev gesla iz prejšnje številke:

SRCE ZA DOMOVINO.

Nagrade prejmejo:

- ▶ **Domen Grčar**, Bolkova ulica 33, 1235 Radomlje,
- ▶ **Maruša Manfreda**, Ulica bratov Vošnjakov 5, 3000 Celje,
- ▶ **Bernarda Žibert Gorjan**, Neža 18a, 1420 Trbovlje.

Nagrajencem čestitamo.

Pravilno rešitev tokratne križanke nam pošljite do **srede, 13. avgusta 2025**, na naslov **Uredništvo Revije Slovenska vojska, Vojkova cesta 55, 1000 Ljubljana** ali na elektronski naslov **urednistvo.sv@mors.si**.

POIŠČI 5 RAZLIK

REŠITEV IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE

FOTO IN RAZLIKE Bruno Toič

Spodbudna misel

SVETI
PROSTORI

Sveti prostori s svojo drugačnostjo in ekskluzivnostjo že od nekdaj pritegujejo. Omogočajo stik s presežnim, prostor za molitev, mir in počitek. Čas, ki ga preživimo v svetišču, cerkvi, mošnji, templju, kapeli pa tudi na pokopališču, teče drugače. Ti prostori so tiha zavetja, ki s svojo bogato simboliko – s kipi, ikonami, oltarji, mandalami, stebri – človeka nagovarjajo, krepijo in spodbujajo k odkrivanju globin svoje duše.

Človek je skozi zgodovino vedno gradil, raziskoval in ustvarjal svetišča – od skromnih kapel do najveličastnejših zgradb svete arhitekture – ter v njih izvajal obredja, častil, daroval, molil in se izpovedoval. Obisk svetih prostorov je bil tesno povezan z vsakdanom ljudi, še posebej ob svetih časih in praznikih. Lahko bi rekli, da sveti prostori človeku vračajo duhovno in človeško dostojanstvo, ki ga sodobna družba v lovu za uspehom pogosto žrtvuje na pogorišču drugih pomembnih vrednot. Vse več izčrpanih in brezizraznih obrazov priča o izpraznjenih duhovnih baterijah. Sodobna svetišča so postali klimatizirane pisarne, razkošni jekleni konjički, smešno draga električna kolesa, nakupovalni centri in butične restavracije, pa družbena omrežja in turizem, ki je presega vse meje dobrega okusa. Nenehno hitenje in pehanje za še več, brez konca in kraja.

Duhovna lakota v ljudeh pa postaja vse večja. A ker logika trgovanja v odnosu s presežnim ne zdrži, se zdi, da bodo sveti prostori v tišini še dolgo čakali na nas. Drage pripadnice, spoštovani pripadniki, želim vam, da si v teh poletnih dneh vzamete čas tudi za obisk svetih prostorov. Včasih je najbolj sveti prostor objem ljubljenega – zdravniki jih priporočajo vsaj sedem na dan. Dotik bližnjega pomirja in zdravi. Predstavljajte si, kaj lahko stori v vas šele dotik Božjega!

Nina Dobrajc, VVIK

Prebrali smo knjigo

**ILINKE
TODOROVSKI**

Knjiga *Po zračnem mostu iz Bele krajine v Dalmacijo: evakuacija civilistov marca 1945* avtorice Ilinke Todorovski raziskuje eno največjih evakuacij civilistov med drugo svetovno vojno na območju Jugoslavije. Zavezniška letala so 25. in 26. marca 1945 s partizanskega letališča Krasinec v Beli krajini prepeljala več kot dva tisoč ljudi na osvobodeno dalmatinsko ozemlje, da bi jih zaščitila pred bližajočo se nemško ofenzivo. Avtorica knjige je zgodbo rekonstruirala na podlagi arhivskega gradiva, pričevanj evakuirancev in drugih zgodovinopisnih virov. Knjiga ponuja vpogled v ozadje evakuacije, priprave nanjo, njen potek ter življenje ljudi v begunstvu v Kaštelih. Poleg tega raziskuje pomen te operacije kot največje zavezniške letalske akcije v tem delu Evrope med drugo svetovno vojno.

Civiliste so prevažale posadke ameriških letalskih sil z dvanajstimi transportnimi letali Douglas C-47, znanimi tudi kot dakote. Polete so varovali pripadniki 1. lovske eskadrilje Narodnoosvobodilne vojske in partizanskih odredov Jugoslavije z osmimi lovskimi letali Spitfire Mk V. Eskadrilja je v zaključnih operacijah za osvoboditev delovala iz letalske baze v okolici Zadra.

Knjigo, ki je izšla ob 80. obletnici evakuacije civilistov med drugo svetovno vojno, je izdal Vojaški muzej Slovenske vojske.

Zvonko Krunić, KIZC

V GASILSKIH VRSTAH 39 NOVIH
POKLICNIH GASILCEV

BESEDILO Jerneja Grmadnik FOTO URSZR

V Izobraževalnem centru za zaščito in reševanje Ig se je 20. junija z zaključno prikazno vajo končalo usposabljanje za pridobitev naziva poklicni gasilec. Uspešnih je bilo 39 kandidatov. Ti so morali opraviti izpite iz poznavanja gasilskega orodja in naprav, osnovnih gasilskih veščin, požarne varnosti ter operativnih postopkov dela. Nove poklicne gasilce je nagovoril tudi minister za obrambo mag. Borut Sajovic.

Polletni program za poklicne gasilce, ki se je začel 6. januarja, je obsegal 919 pedagoških ur teoretičnega in predvsem praktičnega usposabljanja. Med kandidati so bili udeleženci iz sedmih gasilskih poklicnih zavodov, enajstih gospodarskih družb, gasilske enote Slovenske vojske in prostovoljnega gasilskega društva s poklicnim jedrom. Njihova povprečna starost je bila 25 let, vsi razen enega pa so že imeli izkušnje v prostovoljnem gasilstvu. S prikazno vajo, ki se je končala s podelitvijo potrdil, so novi poklicni gasilci izkazali strokovnost, usklajenost in odgovornost. Minister za obrambo mag. Borut Sajovic jih je v nagovoru spodbudil z besedami, naj jih pri gasilskem delu vodi zavedanje, da smo Slovenci in Slovenke drug drugemu bratje, sestre, tovariši. »Povezujejo nas skupni cilji, danes pa govorimo predvsem o varnosti, reševanju in enotnosti,« je poudaril minister. Vodja programa usposabljanja Marko Zibelnik je ob koncu dejal, da se življenje poklicnega gasilca zanje šele zares začne. Pred njimi so naloge v resničnem življenju, ki bodo manj predvidljive kot v času šolanja, vendar jim bosta znanje in povezanost, ki so ju pridobili, v veliko oporo.

REVIJA SLOVENSKA VOJSKA JE INTERNO
INFORMATIVNO GLASILO O VOJSKI,
OBRAMBI TER ZAŠČITI IN REŠEVANJU.

UREDNIK: Marko Pišlar

NOVINARKA: Jerneja Grmadnik

FOTOGRAF: Bruno Toič

LEKTORIRANJE: Natalija Krese

TAJNICA UREDNIŠTVA: Milena Topolovec

NASLOV UREDNIŠTVA
Vojkova cesta 55, 1000 Ljubljana
Telefon: +386 1/471 26 62
Faks: +386 1/431 12 42
Elektronska pošta: urednistvo.sv@mors.si

OBLIKOVNA ZASNOVA: Agencija Adeo
OBLIKOVANJE
IN LIKOVNO-TEHNIČNO UREJANJE:
EVING, Eva Veber s. p.

TISK: Mabo Grafika
NAKLADA: 8650 izvodov

FOTOGRAFIJA NA NASLOVNICI:
Zvone Vrankar

Prispevki, objavljeni v reviji, niso
uradno stališče Ministrstva za obrambo.
Nenaročenega gradiva in fotografij
ne vračamo.
Naslednja številka izide 25. avgusta 2025.

SPREMLJAJTE NAS NA DRUŽBENIH OMREŽJIH.

Revija Slovenska vojska je
članica Evropskega združenja
vojaških novinarjev (EMPA).

REVIJA
SLOVENSKA
VOJSKA

foto Robert Cotič

“

SPREMLJAJTE NAS
TUDI NA SPLETU IN
DRUŽBENIH OMREŽJIH.

www.gov.si/drzavni-organi/ministrstva/ministrstvo-za-obrambo/

Revija Slovenska vojska

revijasv